15 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 2003 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 187(2872)

Ազգ
Azg
armenian daily

Ադրբեջանում ամեն ինչ պատրաստ է Իլհամ Ալիեւին նախագահ ընտրելու համար

ԲԱՔՈՒ, 14 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ադրբեջանում ամեն ինչ պատրաստ է նախագահական ընտրությունների համար, այսօր ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ին հայտնել են երկրի Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովում: Չորեքշաբթի օրը, երբ կայանալու է քվեարկությունը, երկրում հայտարարված է հանգստյան օր: Ադրբեջանի ներքգործնախարարության տվյալներով, հանրապետական ամբողջ ոստիկանությունը աշխատանքի ուժեղացված ռեժիմի է անցել, որպեսզի ընտրությունների օրը իրավակարգի խախտումներ թույլ չտրվեն: Դա կապված է այն բանի հետ, որ նախօրյակին ընդդիմությունից մի շարք թեկնածուներ իշխանություններին մեղադրել են ընտրությունների արդյունքները կեղծելու մտադրության մեջ եւ իրենց կողմնակիցներին կոչ են արել գտնվել քվեատուփերի մոտ, որպեսզի «խոչընդոտեն նենգափոխումներին»: Իշխանությունները ընդդիմադիրների դեմարշը գնահատել են որպես «երկրի իրավիճակի ապակայունացմանն ուղղված սադրանք»: «Մենք տեղեկատվություն ունենք ընդդիմության կողմից դիմակայության օջախների ստեղծման մասին: Եթե նման բան տեղի ունենա, իրավակարգի ուժերը վճռականորեն կկասեցնեն ցանկացած սադրանք», լրագրողների հետ կայացած զրույցի ժամանակ հայտարարել է Ադրբեջանի ներքգործնախարար Ռամիլ Ուսուբովը:

Մոսկվայում համագումար հրավիրելը քաղաքական մեծ ակտ էր

Երվանդ Ազատյանը ողջունում է Համաշխարհային հայկական կազմակերպության հիմնադրումը

Ամերիկահայ մտավորական Երվանդ Ազատյանի ներկայությունը «Ազգի» խմբագրությունում մշտապես հաճելի է: Օրերս նա այցելեց մեր խմբագրություն, իսկ մենք օգտագործելով առիթը նրան ուղղեցինք մի քանի հարցեր:

- Պրն Ազատյան, Դուք օրերս մասնակցեցիք հայագիտական միջազգային համաժողովին Երեւանում, ապա մեկնեցիք Մոսկվա՝ մասնակցելու Համաշխարհային հայկական կազմակերպության հիմնադիր համագումարին: Նախ ուզում եմ իմանալ գիտաժողովի մասին Ձեր կարծիքը՝ ի՞նչ տպավորություն եք ստացել:

- Գիտաժողովն իր ընդհանուր գծերով հաջող նախաձեռնություն էր եւ, ձեր արտահայտությամբ, մի քիչ ամբիցիոզ: Թեմաների առումով շատ ծավալուն էր, բնականաբար, հայագիտության բոլոր բնագավառները նույն մակարդակով չէին կարող քննարկվել: Նախաձեռնությունը Գիտությունների ազգային ակադեմիային եւ Երեւանի պետական համալսարանին էր պատկանում: Երբ գիտաժողով հրավիրելու որոշում ընդունվեց, մենք՝ որպես Երեւանի պետհամալսարանի բարեկամների միության ներկայացուցիչներ արտերկրում, որոշ հանգանակություն կատարեցինք: Մեզ ասացին, որ գիտաժողովի նպատակը սփյուռքի եւ Հայաստանի գիտնականների միջեւ առաջացած անջրպետի կամ բեւեռացման վերացումն է, հատկապես արդի պատմության մասնագետների միջեւ, որոնց անունները հայտնի են՝ Արմեն Այվազյան, Ռոնալդ Սյունի, Ժիրայր Լիպարիտյան եւ ուրիշներ: Ամերիկահայ պատմաբանները մեղադրում են հայաստանյան ժամանակակից մասնագետներին, թե նրանք շատ ազգայնական են, իսկ Հայաստանի պատմաբաններն էլ՝ նմանապես ամերիկահայ պատմաբաններին, թե վերջիններս ոչ այնքան գիտական գործունեություն են ծավալում, որքան թուրքերին նյութ են տրամադրում, ինչպես, ասենք, Սյունին: Իհարկե, արտասահմանում առկա է փոքրիկ մի ժողովրդի պատմությանը վերեւից նայելու մոտեցումը: Դա յուրահատուկ է նաեւ այլազգի գիտնականներին, որոնք, օրինակ, ամեն մի հայկական իրագործում, ասենք, հայ ճարտարապետությունը, վերագրում են հունական, հայ մանրանկարչությունը՝ բյուզանդական կամ պարսկական, հայ երաժշտությունը՝ միջին արեւելյան ազդեցության, այսինքն՝ որեւէ ինքնուրույն բան չեն թողնում հայ մշակույթում: Այս կարգի հարցերն են, որ շատ արդար մտահոգություն էին պատճառել ազգային ակադեմիային եւ պետական համալսարանին:

Տես ▸ էջ 4

ՊԱՅԹՅՈՒՆ ԲԱՂԴԱԴՈՒՄ ԹՈՒՐՔԻԱՅԻ ԴԵՍՊԱՆԱՏԱՆ ԱՌՋԵՎ

Իրաքցիների նախազգուշացումը Թուրքիային՝ «Մի՛ մտեք մեր երկիր»

Երեկ կեսօրին մահապարտ մի վարորդ իր ավտոմեքենան պայթեցրեց Բաղդադում Թուրքիայի դեսպանատան առջեւ: Սպանվեց վարորդը, վիրավորվեցին թուրքական դիվանագիտական 2 պաշտոնյա եւ ուրիշ 6 աշխատակիցներ, ջարդվեցին շենքի ապակիները: Պայթյունից անմիջապես հետո մի խումբ սադդամականներ բողոքի ցույց կազմակերպեցին դեսպանատան առաջ եւ գոռացին՝ «Սադդամ, մեր արյունն ու կյանքը քո համար»:

Առանց այդ ցույցի էլ հստակ էր, որ պայթյունն իրաքցիների յուրօրինակ պատգամն էր ուղղված Անկարային: Անցյալ շաբաթ Թուրքիայի խորհրդարանի որոշումը՝ Իրաք 10 հազարանոց զորք ուղարկելու մասին, խիստ սրել է հակաթուրքական տրամադրությունները Իրաքում, որը 14-րդ դարից մինչեւ Առաջին աշխարհամարտը գտնվում էր Օսմանյան տիրապետության տակ: Այս կապակցությամբ երեկ գիշեր թուրք հայտնի լրագրող Մեհմեթ Ալի Բիրանդը CNN հեռուստատեսությամբ հայտարարեց, որ թուրքական դեսպանատան դեմ կատարված գործողությունը հստակ նախազգուշացնում էր Թուրքիային. «Թուրքեր, մի՛ մտեք մեր երկիր, այլապես պետք է ակնկալեք նման ընդունելություն»: Ալի Բիրանդի ասելով, թուրքական գեներալիտետի ներկայացուցիչը դեպից հետո հայտարարել է, որ նման արարքները չեն կարող ստիպել Թուրքիային վերանայելու Իրաք զորք ուղարկելու իր որոշումը:

Թբիլիսիում Ադրբեջանի դեսպանը հակահայ գործունեություն է ծավալում

Վրաստանի «Ազգային շարժում» կուսակցությունը, որի առաջնորդը հայկական ծագումով Միխայիլ Սահակաշվիլին է, մեղադրել է Թբիլիսիում Ադրբեջանի դեսպան Գաջան Գաջիեւին՝ Վրաստանի ներքին գործերին միջամտելու եւ երկրի տարածքում հակահայ գործունեություն ծավալելու մեջ:

«Ազգային շարժման» անդամներից ազգությամբ ադրբեջանցի Քեմալ Մուրադխանովը երեկ «Ռուսթավի-2» հեռուստատեսությամբ հայտարարեց, որ Ադրբեջանի դեսպանը Վրաստանի ադրբեջանաբնակ շրջաններում քարոզչություն է տանում կառավարամետ «Հանուն նոր Վրաստանի» նախընտրական դաշինքի օգտին:

Ըստ Մուրադխանովի՝ դեսպան Գաջիեւը պետք է լքի Վրաստանի տարածքը, քանի որ Վրաստանի ադրբեջանցիներին տրամադրում է Վրաստանի հայերի դեմ՝ «Ազգային շարժման» անդամներին մեղադրելով «հայ լինելու եւ հայկական ազգայնական Դաշնակցություն կուսակցության հետ համագործակցելու մեջ»:

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ
Թբիլիսի

Ալիեւի պահակախմբի ղեկավարից առգրավվել է 35 կգ ոսկի

ԲԱՔՈՒ, 14 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ադրբեջանի նախագահի անվտանգության պահակախմբի ղեկավար Էլիար Էյուբովը ձերբակալվել է Բաքվի օդանավակայանում: Ըստ «Ազադլիգ» օրաթերթի, նրանից համապատասխան մարմիններն առգրավել են 35 կգ ոսկի:

Պաշտոնական աղբյուրները այս տեղեկությունը չեն հաստատում:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Աշնանային զորակոչ եւ զորացրում

Նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը հոկտեմբերի 13-ին հրամանագիր է ստորագրել 2003 թ. աշնանային զորակոչ անցկացնելու եւ զորացրում կատարելու մասին: Հրամանագրի համաձայն, 2003 թ. հոկտեմբեր-դեկտեմբեր ամիսներին անցկացվում է ՀՀ արական սեռի այն քաղաքացիների ժամկետային զինվորական ծառայության աշնանային զորակոչ, որոնց 18 տարին լրանում է մինչեւ զորակոչի օրը, ինչպես նաեւ այն քաղաքացիների, որոնք կորցրել են նախկինում ստացած ժամկետային զինվորական ծառայությունից տարկետման իրավունքը: 2003 թ. հոկտեմբեր-դեկտեմբեր ամիսներին կատարվում է նաեւ սահմանված ժամկետում ժամկետային զինվորական ծառայությունն անցած զինծառայողների զորացրումը:

Նոյեմբերից՝ տասը հազար դրամ անվանական արժեքի թղթադրամներ

ԵՐԵՎԱՆ, 14 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Նոյեմբերից հանրապետությունում շրջանառության մեջ կդրվեն տասը հազար դրամ անվանական արժեքի թղթադրամներ: Թղթադրամի վրա պատկերված է Ավետիք Իսահակյանի դիմանկարը, իսկ դարձերեսին՝ Գյումրի քաղաքի 20-րդ դարասկզբի պատկեր: Ամբողջական խմբաքանակի տպագրությունն իրականացվել է Ավստրիայի կենտրոնական բանկի տպարանում:

Ավստրիայի սահմանն ապօրինի անցնելիս բռնվել է 34 հայ

ՎԻԵՆՆԱ, 14 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ - ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ: Ավստրիայի սահմանապահները շաբաթվա վերջին 270 անօրինական փախստականների են բռնել Չեխիայի եւ Սլովակիայի հետ սահմանի տարբեր հատվածներում: Նրանց մեծ մասը Ռուսաստանից է, իսկ Սլովակիայի հետ սահմանի հատվածներում բռնվածներից 34-ը հայ է, 7-ը՝ ռուս, 5-ը՝ աֆղան, 2-ը՝ նիգերիացի:

Ես աշխատում եմ պատվիս, ժողովրդիս համար

Հարցազրույց՝ հայտնի գործարար Գագիկ Ծառուկյանի հետ

- Պրն Ծառուկյան, «Մուլտի գրուպ» կոնցեռնի գործունեությունը ներառում է տնտեսության բազմաթիվ եւ բազմաբնույթ ոլորտներ: Ինչո՞վ է դա պայմանավորված:

- Մեր հանրապետության փոքրությամբ, բնակչության քիչ թվով: Եթե Հայաստանը Չինաստանի ծավալներն ունենար, այդ դեպքում մեկ ոլորտում աշխատելու համար մի քանի տասնյակ ինձ նման գործարարների կարիք կլիներ: «Մուլտի գրուպի» արտադրանքը հիմնականում սպառվում է ներքին շուկայում, արտաքին շուկաները գրավելու առումով դեռ խնդիրներ եւ անելիքներ կան: Մեր արտադրանքից արտահանվում են գարեջուրը եւ տրավերտինե սալիկները, տարվա վերջից կսկսենք արտահանել նաեւ կոնյակ եւ բարձրորակ գինի:

- Ասում են, որ Դուք շատ ոլորտներում գործունեություն եք ծավալել մենաշնորհի իրավունքով...

- Այդպես չէ: Կարծում եմ, ամեն ինչ կախված է գործարարի գործելակերպի ճիշտ ընտրությունից: Իսկ եթե ես որեւէ գործարարի համար խոչընդոտներ եմ ստեղծել, խնդրում եմ կոնկրետ օրինակներով խոսեք:

- Ի՞նչը ձեզ ստիպեց Ազգային ժողով գնալ:

- Ես արդեն նշել եմ, որ պատճառը գործարարի շահերն օրենքի ուժով պաշտպանելու շահագրգռությունն էր, սակայն կարծում եմ նաեւ, որ յուրաքանչյուր մարդ իր գործով պետք է զբաղվի: Ավելի ճիշտ կլինի, եթե մեր աջակցությունը ստացած որեւէ քաղաքական ուժ ներկայացնի գործարարի շահերը խորհրդարանում:

Տես ▸ էջ 2

Կրթության, գիտության ու արտադրության միասնությունը ժամանակի պահանջ է դարձել

Հայաստանի պետական ճարտարագիտական համալսարանի հիմնադրման 70-ամյակին նվիրված «Ճարտարագիտական կրթությունը եւ գիտությունը XXI դարում» միջազգային գիտաժողովն աշխատանքն սկսեց երեկ եւ կշարունակի մինչեւ շաբաթավերջ:

Գիտաժողովի լիագումար նիստին ողջույնի խոսք ասաց ԳԱԱ նախագահ Ֆադեյ Սարգսյանը, որից հետո զեկուցումներով հանդես եկան ԵՊՀ ռեկտոր Ռադիկ Մարտիրոսյանը, ճարտարագիտական համալսարանի ռեկտոր Յուրա Սարգսյանը, ամերիկյան համալսարանի ռեկտոր Հարություն Արմենյանը, Մ. Նահանգների Արիզոնա նահանգի համալսարանի պրոֆ Շահար Բահադուրը եւ այլք:

«Ճարտարագիտական կրթության ու գիտության միասնության, փոխադարձ խաչասերման ու հասունացման մասին է այս գիտաժողովը, որին մասնակցում են աշխարհի տարբեր երկրների գիտնականներ ու կրթության բնագավառի գործիչներ: Հավաքվել ենք խոսելու գիտության, տնտեսության, բարձր տեխնոլոգիաների ու ճարտարագիտության ընդհանուր ապագայի, ինչպես նաեւ գիտելիքի տնտեսության, բարձրագույն կրթության նոր դերի մասին: Գիտաժողովում կներկայացվեն ընդհանուր հայեցակարգեր, միեւնույն խնդրի վերաբերյալ տարբեր մոտեցումներ ելնելով կրթության ու գիտության միջազգայնացման տեսանկյունից», մեզ հետ զրուցելիս ասաց պրն Սարգսյանը: Նրա զեկուցման թեման առնչվում էր այն հարցին, թե Հայաստանի տնտեսական ու տեխնոլոգիական զարգացման նոր կարիքներն ինչ արձագանք են գտնում ճարտարագիտական համալսարանում: Նշվեց, որ ծրագրային, կառուցվածքային ու կադրերի փոխանակման առումներով համալսարանը անմիջական կապեր ունի մասնագիտական գրեթե բոլոր օղակների հետ:

Գիտաժողովի կազմկոմիտեի անդամ, ճարտարագիտական համալսարանի պրոռեկտոր Հարություն Թերզյանը գիտաժողովում քննարկվելիք հարցերը բաժանեց երկու խմբի: Դրանց մի մասը նվիրված է կրթության հեռանկարներին, որոնք ուրվագծվում են աշխարհում տեղի ունեցող արդի զարգացումները նկատի ունենալով, որի համար կարեւոր քայլեր են արվում գիտական ու կրթական միասնական դաշտ ստեղծելու ուղղությամբ: Երկրորդ մասում ընդգրկված են միկրոէլեկտրոնիկայի, տեխնիկական գիտությունների եւ այլ ճյուղերի զարգացման խնդիրները:

Հայաստանում բարձրագույն կրթության հեռանկարների մասին ուշագրավ ելույթ ունեցավ ամերիկյան համալսարանի ռեկտոր Հարություն Արմենյանը: Նա մատնանշեց բարձրագույն կրթության զարգացման հետագա ուղին ու հնարավոր ձեւափոխումները, որոնց վրա հիմնվելով կստեղծվեն մնայուն գիտական արժեքներ:

«Լեդա հոլդինգի» նախագահ Վահրամ Մուրադյանի զեկուցումը նվիրված էր էլեկտրոնիկայի ասպարեզում գիտության, կրթության եւ ճարտարագիտության միահյուսմանը: Նա ներկայացրեց իր մշակած գիտության, կրթության եւ արտադրության միասնական մոդելը` հաշվի առնելով գիտական ներուժը, արտադրանքի պահանջարկն ու շուկայի բացակայությունը: Փաստորեն, տեխնոլոգիաներն այսօր աճում են մեծ արագությամբ, բերում հսկայական շահույթ, իսկ Հայաստանն այս ոլորտի արտաքին շուկայից պարզապես դուրս է մնացել այն դեպքում, երբ կիսահաղորդիչների ու էլեկտրոնային սարքերի արտադրությունը 2,5 անգամ աճել է. «Եթե նույնիսկ Հայաստանի ողջ բնակչությանը ներգրավենք էլեկտրոնային արտադրության մեջ, էլի քիչ է, որովհետեւ աշխատուժի պահանջարկը շատ մեծ է», ասաց պրն Մուրադյանը:

Մ. Նահանգների Այովա նահանգի համալսարանի պրոֆեսոր Սամ Բահադուրը խոսեց ամերիկյան հետազոտական կրթության հեռանկարների մասին: «Մեր կրթական համակարգն անհամեմատ ճկուն է, հիրավի օրինակ նշեմ ասպիրանտուրայի ընդունելության կարգը, որը դուրս է համալսարանի ղեկավարության տնօրինությունից: Ամեն մի ուսանողի համար ստեղծվում է պրոֆեսորների կոմիտե, որն էլ որոշում է տվյալ ուսանողին անհրաժեշտ դասընթացների քանակը անհրաժեշտ գիտական կոչումը ստանալու համար: Կոնկրետ մեր բաժանմունքում առանց պրոֆեսորի համաձայնության որեւէ ուսանող անկարող է ընդունվել մագիստրատուրա», ասաց պրն Բահադուրը:

Նա մասնավորապես նշեց ուսանողների ու հետազոտական աշխատանքների ֆինանսավորման կազմակերպման հետ կապված դրույթներ, որոնք ամերիկյան համակարգում կենսական կարեւորություն ունեն:

Զեկուցումները բովանդակալից էին ու հետաքրքրական: Գնահատելի է, որ առաջիկա օրերին հոբելյանական միջոցառումներ տեղի կունենան նաեւ Վանաձորի եւ Գյումրու մասնաճյուղերում:

ՌՈՒԶԱՆ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

«Լազերային ֆիզիկա-2003» գիտաժողով Երեւանում

ԵՐԵՎԱՆ, 14 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Լազերային ֆիզիկայի բնագավառի նորագույն ուսումնասիրություններն են ներկայացված «Լազերային ֆիզիկա - 2003» միջազգային գիտաժողովում, որ հոկտեմբերի 14-ին աշխատանքն սկսեց Հայաստանի Գիտությունների ազգային ակադեմիայի Ֆիզիկական հետազոտությունների ինստիտուտում (ՖՀԻ): Գիտաժողովը նվիրված է Հայաստանում լազերային ֆիզիկայի հիմնադիրներից մեկի` Միքայել Տեր-Միքայելյանի 80-ամյա հոբելյանին:

ՖՀԻ տնօրեն Էդուարդ Վարդանյանը նշեց, որ ներկայումս լազերային հետազոտությունները հետաքրքրություն են ներկայացնում շատ ոլորտներում, ինչպիսին են, օրինակ, պաշտպանական եւ տիեզերական արդյունաբերությունը, բժշկական տեխնոլոգիաները, նյութերի կազմության ուսումնասիրությունը, հատուկ ուղղության նուրբ թաղանթների ստեղծումը եւ այլն:

ՖՀԻ-ում ՆԱՍԱ-ի «Գիտություն հանուն խաղաղության» ծրագրով ներկայումս ստեղծվում է եզակի մի սարք` լազերային լիտոգրաֆ, որն օժտված է 0,8 միկրոն լուծունակությամբ: Դա թույլ է տալիս պատկերն ստանալ մինչեւ 10 քառ.սմ մակերեսով թաղանթների վրա, ինչը հնարավորություն է ընձեռում ուսումնասիրել նյութերի կազմությունը: Այդ սարքը կօգտագործեն ոչ միայն ՖՀԻ-ում, այլեւ մյուս ինստիտուտներում, որոնք կարիք ունեն այդ բնույթի հետազոտությունների: Ընդհանուր կարիքների համար եզակի սարքերի տեղակայման հաջողված փորձ ինստիտուտն ունի:

Այսպես, ՆԱՍԱ-ի եւ Գիտության եւ առաջավոր տեխնոլոգիաների ազգային հիմնադրամի (NFSAT) դրամաշնորհով ՖՀԻ-ում տեղադրվել է էլեկտրոնային մանրադիտակ-վերլուծիչ, որը կօգտագործվի ոչ միայն ֆիզիկական, այլեւ քիմիական, կենսաբանական հետազոտությունների համար:

Ես աշխատում եմ պապիս, ժողովրդիս համար

Սկիզբը էջ 1

- Իսկ այժմ կա՞ նման քաղաքական ուժ:

- Ոչ, առայժմ չկա: Եթե հայտնվի այնպիսի քաղաքական ուժ, որն իսկապես շահագրգռված լինի տնտեսության զարգացմամբ, մեր ընտրողների անկեղծ համոզմունքով մտածի երկրի ու ժողովրդի մասին, այդ դեպքում մենք կորոշենք: Իսկ եթե շարունակելու է մնալ նաեւ մեծամասնական ընտրակարգը, ապա կարելի կլիներ նաեւ մտածել մի այնպիսի փորձառու, խելահաս եւ ազնիվ քաղաքական գործչի աջակցելու մասին, որն իմ ասած կարողությունները կունենար: Սա դեռ մտածելու բան է, իսկ ժամանակ մենք ունենք:

- Լուրեր են տարածված, թե դուք ԱԼՄ հեռուստաընկերության նոր սեփականատերն եք:

- Նման առաջարկություն ինձ արվել է, եւ, այո, հնարավոր է, որ այդ հեռուստաընկերությունում ես ունենամ իմ մասնաբաժինը:

- Լուրեր են պտտվում նաեւ, որ դուք Հայաստանի ամենահարուստ մարդն եք:

- Միգուցե: Բայց հնարավոր է, կան մարդիկ, ովքեր ավելին ունեն, բայց թաքցնում են: Ես իմ ունեցածը չեմ թաքցնում, քանի որ ինչ անում եմ, անում եմ պապիս, երկրիս ժողովրդիս համար: Այն, ինչ ունեմ, իմ երկրինն է:

- Հայտնի են այն բարեգործությունները, որ դուք կատարում եք: Հայտնի է նաեւ, որ բարեգործության իրական ծավալներն ավելին են, քան այդ մասին խոսվում է:

- Կարծում եմ, բարեգործությունը լուսաբանման համար չէ: Համենայն դեպս, մարդկանց չեմ աջակցում, որ այդ մասին խոսվի: Դա անում եմ իմ խղճի համար:

Մ. ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

Իրանն ու Հայաստանը նախատեսում են Արաքս գետի վրա կառուցել երկու նոր հիդրոէլեկտրակայաններ

ԵՐԵՎԱՆ, 14 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: ՀՀ էներգետիկայի նախարար Արմեն Մովսիսյանի վերջերս Իրան կատարած այցի ժամանակ ամփոփվել են Արաքս գետի վրա հայկական տարածքում` Մեղրու տարածաշրջանում, ՀԷԿ-ի շինարարության տեխնիկատնտեսական հիմնավորման արդյունքները: Ինչպես հայտնեցին ՀՀ էներգետիկայի նախարարության մամուլի ծառայությունից, Ա. Մովսիսյանը եւ Իրանի էներգետիկայի նախարար Հաբիբոլահ Բիթարաֆը քննարկել են նաեւ Իրանի տարածքում նույնպես նոր հիդրոէլեկտրակայանի կառուցման հարցը: Նախատեսվում է, որ այդ կայաններից յուրաքանչյուրը կունենա 80 մգվ հզորություն` տարեկան 600 մլն կվտ ժամ էլեկտրաէներգիա արտադրողականությամբ: Նախարարների հանդիպմանը քննարկվել է ՀԷԿ-երի կառուցման այն տարբերակը, ըստ որի հայկական կողմի կայանը կկառուցվի իրանական միջոցներով, իսկ Հայաստանը հետագայում այդ ծախսերը Իրանին կփոխհատուցի կայանի արտադրած էլեկտրաէներգիայով: Քննարկվել է նաեւ Իրան-Հայաստան գազատարի կառուցման հարցը: Հստակեցվել է, որ գազամուղի հայկական հատվածը կառուցելու է Հայաստանը, իսկ իրանականը` Իրանը:

Այսօր Հայաստան է ժամանում Բելառուսի արտգործնախարարը

ԵՐԵՎԱՆ, 14 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Հոկտեմբերի 15-ին եռօրյա պաշտոնական այցով Հայաստան կժամանի Բելառուսի Հանրապետության արտաքին գործերի նախարար Սերգեյ Մարտինովը: Ինչպես հայտնում են ՀՀ ԱԳՆ տեղեկատվության եւ հասարակայնության հետ հարաբերությունների վարչությունից, այցի առաջին օրը բելառուս նախարարը հանդիպում կունենա ՀՀ ԱԳ նախարար Վարդան Օսկանյանի հետ, կայցելի Հայոց ցեղասպանության թանգարան-ինստիտուտ: Հոկտեմբերի 16-ին Բելառուսի արտգործնախարարը կայցելի Գյումրի, որտեղ հանդիպումներ կունենա Շիրակի մարզի ղեկավարության հետ, ծաղկեպսակ կդնի 1988-ի երկրաշարժի զոհերի հուշարձանին: Նույն օրը Սերգեյ Մարտինովը հանդիպում կունենա ՀՀ վարչապետ Անդրանիկ Մարգարյանի հետ: Հոկտեմբերի 17-ին նախատեսվում են Բելառուսի ԱԳ նախարարի հանդիպումները ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի եւ ԱԺ նախագահ Արթուր Բաղդասարյանի հետ: Սերգեյ Մարտինովը կայցելի Մայր աթոռ Ս. Էջմիածին, ուր նրան կընդունի Ամենայն հայոց Գարեգին Բ կաթողիկոսը, եւ Երեւանի Մատենադարան: Այցի վերջին օրը ՀՀ ԱԳՆ-ում նախատեսվում է երկու երկրների արտգործնախարարների համատեղ մամուլի ասուլիսը:

Արշակ Փոլադյանը դեսպան Քուվեյթում

Նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը հոկտեմբերի 13-ին հրամանագիր է ստորագրել Արաբական Միացյալ էմիրություններում ՀՀ արտակարգ եւ լիազոր դեսպան Արշակ Փոլադյանին, համատեղության կարգով, Քուվեյթի Պետությունում Հայաստանի արտակարգ եւ լիազոր դեսպան նշանակելու մասին /նստավայրը` Աբու Դաբի/:

«Բազեները» ինչու լռեցին

«Ազգի» ընթերցողներին հիշեցնենք, որ մեր թերթի հունիսի 14-ի թիվ 112-ում «Երիտասարդները վիրավորված են» հրապարակման մեջ նշել էինք երիտասարդական կազմակերպությունների ներկայացուցիչների ընդոստ եւ հուսախաբ բողոքների մասին, որով իշխանություններից պահանջում էին խոստացված ուշադրությունն իրականացնել (խոսքը նախագահական եւ խորհրդարանական ընտրությունների ընթացքում նրանց մատուցած ծառայություններին էր վերաբերում): Դեռ այն ժամանակ նրանց հանդարտեցրել են ու խոստացել մի փոքր սպասել: Նյութի հրապարակումից հետո եղել էին մի քանի հեռախոսազանգեր, եւ խմբագրին խոստացել էին հերքման տեքստ բերել, որն այդպես էլ չկատարվեց:

Եվ ահա, ըստ «Ազգին» հասած լուրերի, մոտ օրերս ՀՀ նախագահին առընթեր վերահսկողության բաժնի պետի պաշտոնը կզբաղեցնի Վահրամ Բարսեղյանը, որն զբաղեցնում է մշակույթի եւ երիտասարդության նախարարության փոխնախարարի պաշտոնը եւ զբաղվում էր երիտասարդության ու մշակութային հարցերով: Իսկ մշակույթի եւ երիտասարդության նախարարության փոխնախարարների պորտֆելներից մեկը կտրվի Արթուր Պողոսյանին, որը Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի անդամ է, նաեւ Համահայկական երիտասարդական հիմնադրամի տնօրեն:

Ահա թե ինչու այն ժամանակ լռեցին երիտասարդները:

Մ. Մ.

«Ազգային միաբանությունն» ապագա քաղաքապետի մասին

«Ազգային միաբանություն» կուսակցությունը Աջափնյակի թաղապետի թեկնածուներից նախընտրելի է համարում Արման Սահակյանին: Այս մասին կուսակցությունը գրել է հոկտեմբերի 14-ի հայտարարության մեջ: Հայտարարության առիթ են դարձել նոյեմբերի 2-ին կայանալիք ընտրությունների առթիվ կուսակցության դիրքորոշման վերաբերյալ իրականությանը չհամապատասխանող լուրերը: «Ազգային միաբանությունն» այս որոշմանն է հանգել` առաջնային համարելով գրանցված թեկնածուների պրոֆեսիոնալ պատրաստականությունը, եւ ոչ թե կուսակցական պատկանելիությունը:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԲ տարի

Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ

Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
Ֆաքս: 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am

Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635

Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221

Լրագրողների սենեակ
/ հեռ. 581841

Համակարգ. ծառայութիւն
/ հեռ. 582483

Apple Macintosh
համակարգչային շարուածքը
«Ազգ» թերթի

Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ, առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան, խստիւ արգելւում են, համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի:

Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում

«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

Ընթացիկ

Հոկտեմբերի 17-ը 14-ից շուտ եկավ

Դատարանում ընդդիմությունը տառապում է իրավական անգրագիտությամբ

Կենտրոն եւ Նորք-Մարաշ համայնքների առաջին ատյանի դատարանում շարունակվող «Հոկտեմբերի 27»-ի գործով դատավարությունը որոշ հարցերում ամփոփվելու միտումներ է ցույց տալիս: Բայց, չնայած դրան քաղաքական կրքերը դատարանի դահլիճում թեժանում են:

Այժմ՝ ըստ հերթականության: Երեկվա նիստում դատավոր Սամվել Ուզունյանը նախ հայտարարեց, որ ներքին գործերի քաղաքային վարչությունից դատարանը տեղեկանք է ստացել, որի համաձայն ստուգումներ են կատարվել գործով վկաներ Տիգրան Նաղդալյանի, Երան Ղազարյանի, Հասմիկ Խաչատրյանի, Անժելա Սահակովայի գտնվելու վայրը պարզելու համար: Պարզվել է, սակայն, այն, ինչ ըստ էության գիտենք. նշված վկաներն արդեն մոտ 2 տարի բացակայում են հանրապետությունից:

Մեղադրող Գագիկ Ավետիսյանն այս կապակցությամբ դատարանին խնդրեց հրապարակել նշված վկաների նախաքննական ցուցմունքները: Ավետիսյանն ավելացրեց նաեւ, որ հրապարակվեն Տիգրան Նաղդալյանի եւ ամբաստանյալ Նորայր Եղիազարյանի ցուցմունքները հասկանալի պատճառներով:

Վազգեն Սարգսյանի իրավահաջորդի շահերի պաշտպան Օլեգ Յունուսեւն առարկեց, թե, ըստ իրենց, հնարավոր է պարզել այդ վկաների գտնվելու վայրը եւ համապատասխան միջոցներ ձեռնարկել նրանց դատարան բերելու համար: Ինչ վերաբերում է Տիգրան Նաղդալյանին, ապա պարզ է, որ նա Մ. Նահանգներում է: Նման տեղեկություն կա նաեւ Հասմիկ Խաչատրյանի եւ Երան Ղազարյանի մասին: Ինչ վերաբերում է Սահակովային, ապա, ըստ որոշ տեղեկությունների, նա գտնվում է Մոսկվայում: Յունուսեւի կարծիքով պետք է հրապարակել միայն Տիգրան Նաղդալյանի եւ Նորայր Եղիազարյանի ցուցմունքները:

Մեղադրող Գագիկ Ավետիսյանը պարզաբանեց, որ Մ. Նահանգներում են գտնվում բազմաթիվ մեղադրյալներ, որոնց Հայաստանի Հանրապետությունը չի կարող բերման ենթարկել: Դատավոր Սամվել Ուզունյանն էլ ավելացրեց, որ ՀՀ-ն չունի վկաներին արտերկրից բերելու համապատասխան ինստիտուտ:

Այս կապակցությամբ դատարանում ծագեց վեճ, որի ժամանակ դատարանի հասցեին սպառնալիք հնչեցնելու պատճառով դատարանից հեռացվեց տուժողի ներկայացուցիչ Արամազդ Զաքարյանը: Եվս մեկ ներկայացուցչի՝ Սուրեն Սուրենյանցի պարզաբանության իրավական առումով անգրագետ փորձ անելու հետեւանքով Սամվել Ուզունյանը Սուրենյանցին նույնպես հեռացրեց դատարանի դահլիճից: Ուզունյանը նշեց, որ դատարանը վճռական է տրամադրված եւ թույլ չի տա խուլիգանություն ներկայացուցիչ կոչեցյալների կողմից: Ըստ դատավորի, ամեն ինչ արվում է դատավարությունը քաղաքականացնելու, հունից հանելու նպատակով:

Սամվել Ուզունյանը հիշեցրեց, որ Սուրեն Սուրենյանցի եւ Արամազդ Զաքարյանի վստահորդ-տուժողները թերեւս մոռացել են, որ դատարան բերման են ենթարկվել: Ուստի եւ դատավարության սկզբից այսքան ժամանակ անց ներկայացուցիչներ ունենալու նպատակը, ըստ Ուզունյանի, բացահայտ է՝ քաղաքականացնել դատավարությունը:

Դատավորը նաեւ ավելացրեց, որ Արամազդ Զաքարյանի եւ Սուրեն Սուրենյանցի կողմից դատարանին սպառնալու մասին գրություններ կուղարկվեն համապատասխան մարմիններին, որտեղից սպառնացողներն արդեն դատարանում պատասխան տան: «Մարդիկ, որ թիթեռի նման ապրում են քաղաքական ամբիցիաներով, դատարանում անելիք չունեն», իր բորբոքված ելույթը եզրափակեց դատավորը:

Տեղի ունեցածի կապակցությամբ հայտարարություն արեց մեղադրող Կորյուն Փիլոյանը: Նա նշեց, որ տուժողները որպես ներկայացուցիչ ընտրել են այնպիսի մարդկանց, որոնք իրավաբան չեն, չունեն իրավական գիտելիքներ եւ ընտրվել են «դատարանում ճղճիմ հայտարարություններ անելու համար»:

Քաղաքական մեկնաբանությունների վերջն էլ դրեց Սամվել Ուզունյանը՝ ասելով, որ հոկտեմբերի 17-ին հայտարարված միտինգը վաղ է սկսվել, եւ այն չպետք է իրականացնել դատարանի դահլիճում:

ԱՂԱՎՆԻ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Հ. Գ. *Մեր կողմից ավելացնենք, որ իսկապես, օրինակ, Սուրեն Սուրենյանցի վարքագիծը դատարանում բացարձակապես չէր համապատասխանում իր առաքելությանը: Ավելին՝ տպավորությունն այնպիսին է, թե նպատակ կար միտինգի փորձ կատարելու:*

Երրորդ դասարանցին երկու ամիս դպրոց չի հաճախում, պատճառներն անհայտ են

Թերեւս այս հրապարակումը կարդացող յուրաքանչյուր մարդ կհամաձայնի, որ երրորդ դասարանցուն շուրջ երկու ամիս դպրոցի դասերը բաց թողնելու համար լուրջ պատճառներ են հարկավոր:

Մուշեղ Իշխանի անվան թիվ 5 դպրոցի աշակերտուհի Հասմիկ Գրիգորյանի դեպքում այդ պատճառները պարզել չի հաջողվում ո՛չ հորը, ո՛չ դպրոցի ուսուցիչներին եւ տնօրենին, ո՛չ Կենտրոն թաղապետարանի աշխատակիցներին, ո՛չ էլ լրագրողիս:

9-ամյա Հասմիկի մասին «Ազգի» մշտական ընթերցողն արդեն գիտի: Նրա ծնողներն ամուսնալուծված են, այժմ Կենտրոն եւ Նորք-Մարաշ համայնքների առաջին ատյանի դատարանում որոշվում է նրա ապագան. ո՞վ է լինելու երեխայի խնամակալը՝ մա՞յրը, թե՞ հայրը: Իսկ հայրը դատարան է դիմել, քանի որ անհանգստանում է երեխայի ապագայի համար եւ կարծում, որ մոր հետ ապրելու դեպքում վտանգվում է նրա հոգեկան եւ ֆիզիկական առողջությունը: Այժմ դատն ընդմիջված է, քանի որ նշանակված է հոգեբանահոգեբուժական փորձաքննություն: Մասնագետները պետք է պարզեն Հասմիկի մոր՝ Գայանե Սարգսյանի առողջական վիճակը:

Իսկ մինչ այդ երեխան ապրում է մոր հետ՝ Գաջագործների 16 հասցեում: Այս տունն է թերեւս, որ Գրիգորյանների ընտանիքում առկա խնդիրների բարդացման պատճառ է դարձել: Այն պատկանում է ՆԳՆ պոլիկլինիկայի նախկին աշխատակից Սոնա Ֆահրադյանին: Այս տանն են ապրում բոլոր նրանք, ում նկատմամբ, ըստ դատարանում հնչած պնդումների, Ֆահրադյանը, օգտագործելով մասնագիտական կարողությունները, կիրառել է արգելված հիպնոս: Երեխայի հոր պնդմամբ այդ տանն ապրողներին միացնում է մեկ բան՝ քայքայիչ պաշտամունքը, որի հետեւորդներն են

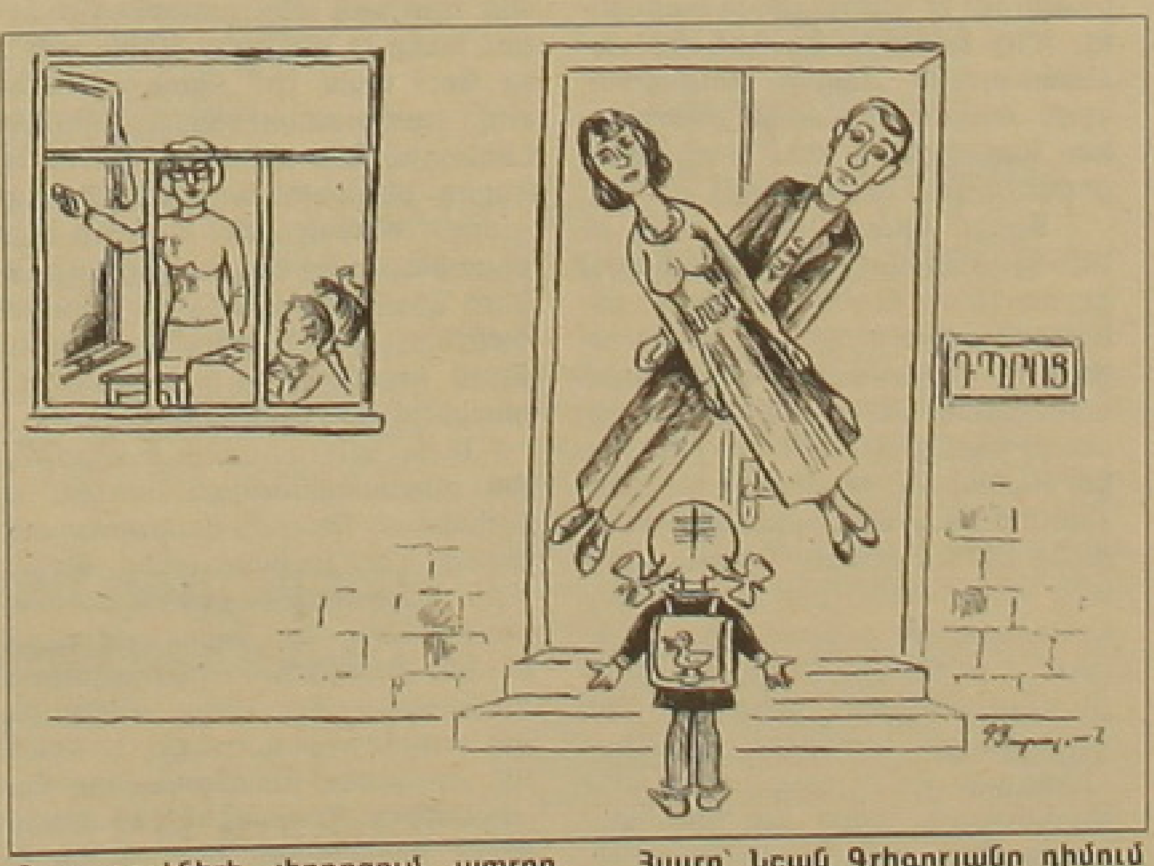

Գաջագործների փողոցում ապրող այս տան բնակիչները, որոնց ազդեցության տակ է 9-ամյա Հասմիկ Գրիգորյանը: Աղջնակի հոր պնդմամբ, իրեն սիրամայր հռչակած կինը պարզապես ուրիշի դժբախտության վրա կառուցում է սեփական երջանկությունը, խնդիրը մեկն է՝ ամուսնալուծության եւ ամուսինների համատեղ սեփականության բաժանման հետեւանքով տուն ձեռք բերել կամ գումար:

Սակայն այս հրապարակումը դրա մասին չէ, մտահոգությունն այն է, որ արդեն երկրորդ ամիսն է Հասմիկը դպրոց չի հաճախում: Այս փաստով անհանգստացած են ոչ միայն նրա հարազատները՝ հայրը, մորաքույրը, այլեւ՝ դպրոցի տնօրենն ու ուսուցիչները: Մեզ հետ զրույցում Մուշեղ Իշխանի անվան դպրոցի տնօրեն Անահիտ Սարգսյանը հայտնեց իր անհանգստությունը եւ նշեց, որ իրենց չի հաջողվում աշակերտուհու գտնվելու վայրի մասին որեւէ տեղեկություն իմանալ:

Հայրը՝ Նշան Գրիգորյանը դիմում է ուղղել ՀՀ ոստիկանապետ Հայկ Հարությունյանին՝ Հասմիկի գտնվելու վայրի հարցում աջակցություն խնդրելով: Նույն դիմումի մեջ Նշան Գրիգորյանը հայտնում է նաեւ ՆԳՆ հետաքննչական բաժնի պետ Գագիկ Ֆահրադյանի այցելությունների մասին: ՆԳՆ նախկին աշխատակիցն առաջարկել է Նշան Գրիգորյանին հրաժարվել իր դիմում-բողոքից, փոխարենը խոստանալով հանդիպում դստեր հետ եւ «որոշ խնդիրների լուծում»: Սրանք սպառնալիքներ են, որոնք հնչել են «ընկերական» տոնով:

Ինչեւէ, շուտով փորձաքննությունը կավարտվի եւ կշարունակվի ընդհատված դատավարությունը: Այդ ժամանակ արդեն Հասմիկի գտնվելու վայրը եւ բացակայությունների պատճառը պարզ կդառնան, սակայն հուսանք, որ դա շուտ տեղի կունենա:

Մ. Հ.

ՇՆՈՐՀԱՆԴԵՍ

Ժուռնալիստիկայի ֆակուլտետը լրացնում է մասնագիտական գրքերի ցանկը

Երեկ Երեւանի պետական համալսարանի ժուռնալիստիկայի ֆակուլտետում մասնագիտական գրքերի շնորհանդես էր: Սակայն մինչ պաշտոնական մասին հասնելը ուսանողները մի փոքրիկ դրվագ էին պատրաստել, թե, ըստ իրենց, այսօր լրատվամիջոցներն ինչպես կլուսաբանեն միջոցառումը: «Ազգ»-ի լրագրողն ասում է. «Երեկ Երեւանի պետական համալսարանի ժուռնալիստիկայի ֆակուլտետը կազմակերպել էր գրքերի շնորհանդես: Ինչպես տեղեկացնում են մեր սփյուռքի թղթակիցները, սա մի միջոցառում էր, որն ազգապահպանման բնույթ էր կրում: Այսպիսի հայանպաստ միջոցառումները կարեւոր են Հայաստան-սփյուռք կապերն ամրապնդելու համար: Մենք շնորհավորում ենք ժուռնալիստիկայի ֆակուլտետին եւ մաղթում նորանոր հաջողություններ»:

Իսկ Հանրային հեռուստատեսության «Հայլուր» լրատվականին, ըստ ուսանողների, բնորոշ էր «լենտեր կտրելու» սովորույթը. նրանք պարզապես կարմիր ժապավեն կտրեցին եւ ասացին, որ ամեն ինչ հասկանալի է:

«Արեւմուտքում ժուռնալիստիկան վաղուց գիտություն է, - ասաց դեկան Գառնիկ Անանյանը, - այնքան ճշգրիտ, որքան գրականագիտությունը: Բայց մեզանում խորհրդային տարիներից դեռեւս ժուռնալիստիկայով՝ իբրեւ գիտության, չեն զբաղվել: Նպատակ ունենք մեզանում զարգացնել ժուռնալիստիկայի տեսությունը»:

Վերջին 4 տարիների ընթացքում, ինչ վերաբացվել է ֆակուլտետը, այստեղ հրատարակվել է մասնագիտական 33 անուն գիրք, որից 13-ը՝ վերջին 1 տարում: Կան նաեւ մասնագիտական ձեռնարկների թարգմանություններ: «Հեռուստատեսային ժուռնալիստիկա»-ն, օրինակ, Մոսկվայի պետական համալսարանի ժուռնալիստիկայի ֆակուլտետի վերջին հրատարակության թարգմանությունն է: «Օնլայն ժուռնալիստիկա»-ն, ըստ խմբագրի, մի համապարփակ աշխատանք է ինտերնետային ժուռնալիստիկայի մասին, ուր տեսական ու գործնական հմտություններ են ներկայացված:

«Հույսի հարկը» հրապարակախոս Ժաննա Մխիթարյանի հոդվածների ժողովածուն է: Այստեղ անկախության առաջին տարիներին հանրապետությունում առկա վիճակի քննությունն է. «Թանկ ու աննման են անկախության համար մղված պայքարում մեր կրած կորուստները, - ասում է նա: - Ու որչա՜փ անմեռ ու անվերջանալի է հույսը, ինչի հարկը տալով միայն նորից կհառնի հավատը»:

Ֆակուլտետում փորձ է արվում նաեւ արդի տեխնոլոգիաներն օգտագործելով՝ հեռակա դասընթաց անցկացնել, երբ ինտերնետային կապի միջոցով քննարկումներ են արվում, հանձնարարություններ տրվում ուսանողներին եւ առաջադրանքները ստուգվում:

ԵՊՀ պրոռեկտոր Արամ Սիմոնյանը ֆակուլտետում կատարվող աշխատանքը բարձր է գնահատում. «Այս ֆակուլտետը նորամուծությունների հարցերում առաջամարտիկ է: Սեփական ինտերնետային էջի ստեղծումը, նոր տեխնոլոգիաների կիրառումն անշուշտ կարեւոր են: Այս բոլորը հաջողված գործեր են՝ արժանի ամենայն խրախուսանքի», ասում է նա:

ԹԱՄԱՐ ՄԻՆԱՍՅԱՆ

«Եվրասիա» հիմնադրամի գրասենյակ պետհամալսարանում

Հոկտեմբերի 9-ին Երեւանի պետական համալսարանում բացվեց «Հետազոտական ռեսուրսների կովկասյան կենտրոններ» (ՀՌԿԿ) հայաստանյան գրասենյակը: Ծրագիրն իրականացրել է «Եվրասիա» հիմնադրամը: Հիմնական նպատակը երկրում սոցիալ-տնտեսական հետազոտությունների համար նպաստավոր պայմաններ ստեղծելն է: Ինտերնետային ցանցին միացված 8 համակարգչով կահավորված աշխատասենյակը եւ մոտ 100 կտոր գրքից բաղկացած գրադարանը պետք է ծառայեն այս խնդրին: Չնայած վերջին տարիներին համալսարանական ուսանողների թիվն աճել է, իսկ տարածքները՝ ոչ, այնուամենայնիվ ԵՊՀ ռեկտոր Ռադիկ Մարտիրոսյանը կարեւորել է նման կենտրոնի ստեղծումը եւ տարածք հատկացրել:

Օրերս Ադրբեջանում եւ Վրաստանում նույնպես բացվել են ՀՌԿԿ գրասենյակներ: «Համոզված եմ, որ այս կենտրոնի շնորհիվ հարեւան երկու երկրների հետ կկարողանանք կազմակերպել այնպիսի միջոցառումներ, որոնք թույլ կտան շփվել մեր հարեւան երկրների գործընկերների հետ, ասաց Ռադիկ Մարտիրոսյանը: Հատկապես կարեւորում եմ համագործակցությունը ադրբեջանցի գիտնականների հետ: Կարծում եմ՝ մտավորականների շփումները օգտակար կլինեն բոլոր կողմերի համար էլ»:

Տարածաշրջանում կազմակերպվելու են դասընթացներ եվրոպական եւ ամերիկյան փորձագետների կողմից: Հոկտեմբերի 10-ին, օրինակ, «Եվրասիա» հիմնադրամի նախագահ Բիլ Մեյնսը բաց դասախոսություն կարդաց «Գլոբալացում, ժողովրդավարություն եւ հետազոտություններ» թեմայով: Գուցե ծրագրի հիմնական նպատակը զուտ հետազոտական աշխատանքնե՞րը չեն:

Թ. Մ.

Շեղումներ սովորական ընթացքից ու սպասումներից

Ժամանակ առ ժամանակ բնության ստեղծագործ ձեռքն անակնկալներ է հրամցնում մեզ: Արարչի հոգնածության պահի՞ն են ծնվում արտասովոր փաստերն ու իրողությունները, թե նա հերթական անգամ ծաղրում է իր էությունը գիտական բացատրությունների մեջ ներառելու մարդկային մտքի տկարությունը: Բնության այս կարգի տարօրինակություններից չեն փրկվում ոչ բույսերը, ոչ կենդանիները եւ ոչ էլ մարդիկ: Հիշենք սիամական երկվորյակներին, երկգլխանի օձերը, կիսաբույս-կիսակենդանի արարածներին:

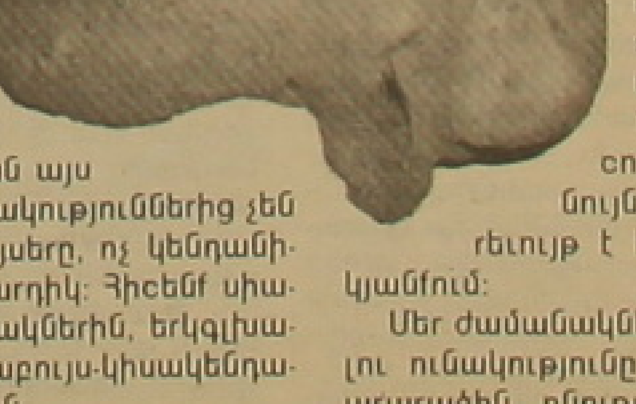

Ընդամենը վերջերս արտասովոր իրողություն գրանցվեց նաեւ «Շենգավիթ» բժշկական կենտրոնում (նախկին 3-րդ ծննդատուն): Վիրաբույժ Ա. Խաչատրյանին բախտ վիճակվեց խիստ անսովոր վիրահատություն կատարել: Պարզվեց, որ 14-ամյա աղջնակի մարմնում երկու արգանդ կա, եւ հարկ եղավ հեռացնել դրանցից մեկը:

Կամ մեկ այլ օրինակ եւս. Օրերս Սպիտակ քաղաքում բնակիչներից մեկը տնամերձ հողամասից հանեց 1կգ. 200 գ քաշով կարտոֆիլ, որը նույնպես անոմալ երեւույթ է հայ հողագործի կյանքում:

Մեր ժամանակներում զարմանալու ունակությունը կորցրած մարդ արարածին, բնությունը, հավանաբար, փորձում է «փոխհատուցել» նման արտառոց փաստերով:

Կ. Դ.

Սկիզբը՝ էջ 1

- Ո՞րն էր Ձեր զեկուցման թեման:

- Ես նախապես առաջարկել էի միասնական ուղղագրության մասին զեկուցում կարդալ: Թեեւ ինձ պատասխանել էին, որ այդ թեման քաջալերելի չէ, սակայն ես չկարողացա նշված ժամկետում թեզիսները ներկայացնել եւ իմ մեղքով ինքս թեմայով չկարողացա զեկուցում կարդալ: Հետո՝ ինքս լեզվաբան չեմ, ձեռքի տակ եղած նյութերը համակարգելու համար առնվազն 1 տարի ժամանակ էր պետք: Այնուամենայնիվ, չլինելով լեզվաբան, լեզվին լավ տիրապետում եմ, շատ հստակ դիրքորոշում ունեմ եւ գիտեմ, թե ուղղագրության տարբերությունն ինչ ազդեցություն եւ անդրադարձ է ու-

- Այնտեղ առաջին օրվա հանդիսությունը քաղաքական մեծ ակտ էր եւ ուներ պատմական տարողություն: Ես չեմ կարծում, որ հայությունը որեւէ երկրում, նույնիսկ երկրորդական մակարդակի, կարողանար նախագահին բերել հայկական համագումարին եւ 1 ժամ այնտեղ պահել, ուր մնաց՝ Ռուսաստանի պես հսկա համաշխարհային հզոր երկրի նախագահին, արտաքին գործերի նախարարին եւ Մոսկվայի քաղաքապետին, որոնց բերել էին այնտեղ եւ նրանց ներկայությամբ 1 ժամ հայկական հարցերի մասին խոսել: Մեծ հաջողություն էր: Ռուսաստանի հայերը, մանավանդ Արա Աբրահամյանն անձնական հարաբերությունների շնորհիվ, կարողացել են այս

թյամբ մասնակցեց, որը գլխավորում էի ես: Ներկա էին մեր Կենտրոնական վարչությունը՝ հանձինս Հակոբ Վարդեվառյանի եւ Փանիկ Քեշիշյանի, ինչպես նաեւ ԱՄՆ-ի եւ Ֆրանսիայի մեր շրջանային վարչությունների ատենապետները: Այնտեղ ինձ առիթ տրվեց ՌԴ նախագահ պրն Պուտինի ներկայությամբ ելույթ ունենալու:

- Ես Ձեր ելույթի մասին թուրքական «Հյուրիեթ» թերթից տեղեկացա: Սա ամենատարածված թերթերից է, 1 մլն տպաքանակ ունի Թուրքիայում, 250 հազար օրինակ տպագրվում է նաեւ Եվրոպայում եւ Մ. Նահանգներում: Թերթը ուշադրություն էր հրավիրում միայն Վլադիմիր Պուտինի, Արա Աբրահամյանի,

կական գլխավոր կազմակերպությունների բոլոր ղեկավարները: Թեեւ հայության համար դա շատ դժվար է, բայց իդեալական պետք է լինի: Եթե հայկական կազմակերպությունները գան, միանան Համաշխարհային հայկական կազմակերպությանը եւ իրենց անհատներին հրավիրեն, օրինակ, Շառլ Ազնավուրին կամ Բենոն Սեւանին, այսինքն՝ եթե հրավերները կատարեն ոչ թե առանձին անհատներ, այլ խորհուրդը, կարծում եմ, ավելի օգտակար կլինի: Մարդիկ չգան ասեն, թե իրենք արժանի են այդ կազմակերպությանը: Ցավոք, լինում է, արդեն բոլոր հայերն էլ նախագահության թեկնածու են: Եթե մի երկրում ամեն օր հազար հոգի

Մոսկվայում համագումար հրավիրելը քաղաքական մեծ ակտ էր

նենում: Պոլսահայ արդի գրականության մասին ելույթ ունեցավ մեր հայրենակից Հիլդա Գալֆայանը, շատ-շատ լավ ելույթ էր, վերջում անդրադարձավ ուղղագրության հարցին, եւ դա շատ լուրջ վիճաբանություն առաջ բերեց: Հիլդա Գալֆայանը չափազանց մարտական էր տրամադրված, ասաց, որ եթե Հայաստանի կառավարությունը սեպտեմբերի 26-ի ուղղագրության դեկրետը վերանայի, ապա ամեն ինչ կլուծվի: Ի դեպ, Հայաստանում էլ կան որոշ գիտնականներ, որոնք նույնքան մարտական են եւ չեն ընդունում այդպիսի հարցի գոյությունը: Ես ելույթում փորձեցի ասել, որ սա գիտական հարց է, մի հարց, որը գոյություն ունի, որովհետեւ Հայաստանում՝ մեկ, սփյուռքում մեկ այլ ուղղագրությամբ ենք գրում: Ուրեմն այս տարբերությունը մեր ժողովրդին խնդիր է հարուցում: Իսկ դա առարկայական է, հետեւաբար պետք է լուծվի: Թե ժամանակի ընթացքում, եթե փոխվելու է, ինչպե՞ս պետք է փոխել, դրա համար ի՞նչ միջոցներ են անհրաժեշտ: Սրանք այլ խնդիրներ են եւ ինչո՞ւ ենք կռիվ անում: Իմ ելույթի ուղղվածությունը դա է:

- Ընդհանուր տպավորությունն ինչպիսի՞ն է: Ձեր կարծիքով, համաժողովը ծառայե՞լ է նպատակին:

- Իբրեւ առաջին քայլ նպատակին ծառայեց: Ես մամուլում կարծիք հայտնեցի, որ սփյուռքի այն գիտնականները, որոնք տարակարծիք են Հայաստանի գիտնականների հետ, ներկա չէին: Սակայն Ռադիկ Մարտիրոսյանն ասաց, որ բոլորն էլ հրավիրված էին, բացի մեկից, որի նկատմամբ քաղաքական վերաբերմունք գոյություն ունի. ինչն ինձ համար ընդունելի չէ: Համենայն դեպս, հրավիրվածներն իրենք չէին եկել, որովհետեւ երբ Ռոնալդ Սյունին (ինչպես նաեւ Ժիրայր Լիպարիտյանը) Հայաստան էր եկել, արժանացել էր ոչ գիտական մոտեցման, նրա վրա գոռացել են. «Հայ չեք, դավաճան եք» եւ այլն: Երեւի դրա համար չցանկացան գալ: Կարծում եմ, գիտաժողովը դրանով ինչ-որ բան կորցրեց: Բայց եւ այնպես պատմագիտական մի շարք ելույթներ, հատկապես արդի պատմության, շատ տպավորիչ էին, օրինակ, ՀՀ ԳԱԱ արեւելագիտության ինստիտուտի տնօրեն Նիկոլայ Հովհաննիսյանի «Հայաստանը տարածաշրջանի քաղաքական կյանքում» թեմայով, երկրորդը՝ Վան Բայբուրթյանի ելույթը եւ Ռուբեն Սաֆրաստյանինը, որը «Հայաստանը Թուրքիայի արտաքին քաղաքականության մեջ» թեմայով էր: Իհարկե, հնարավոր չեղավ ներկա լինել բոլոր նիստերին, քանի որ դրանց մի մասը գումարվում էր համալսարանում, մյուսը՝ ակադեմիայում: Բացի այդ, մասնակիցների քանակը շատ ծավալուն էր, եւ չեմ կարող ասել, թե որակը համապատասխանում էր քանակին: 120 հոգի էր հրավիրված արտասահմանից, որոնց միայն կեսն էր մասնագետ, մյուսները՝ լրագրողներ, ազգային գործիչներ եւ նման կարգի մարդիկ էին:

- Ի՞նչ կարծիքի եք Մոսկվայում հիմնադրված Համաշխարհային հայկական կազմակերպության մասին:

ամենը հաջողացնել: Հետո մամուլը, նույնիսկ CNN-ը, Մոսկվայի հեռուստատեսությունը համագումարին ներկա էին եւ դրա աշխատանքները լայնորեն լուսաբանեցին: Ավելին՝ «Իզվեստիա» թերթը հաջորդ օրն առաջին էջում տեղադրեց Եզրաս Եպս. Ներսիսյանի լուսանկարը նախագահ Պուտինի հետ: Այդ իմաստով շատ դրական քայլ էր, եւ Համաշխարհային հայկական կազմակերպությունը կյանքի կոչվեց:

Երկրորդ օրը կայացան նիստերը, այդտեղ կանոնադրությունը նախապես պատրաստված վիճակում մասնակիցներին ներկայացվեց, այնպես որ հաջողությունն ապահովելու համար հսկայական աշխատանք էր կատարված: Պիտի ասեմ, որ մեղքը բացականերինն է, որովհետեւ կազմկոմիտեն նախապես սփյուռքի բոլոր գլխավոր կազմակերպություններին հրավերներ է ուղարկել:

Չգիտեմ նախապատրաստական աշխատանքների տարողության մասին, բայց ես իբրեւ մասնակից շատ լավ տեղեկություն էի ստանում, համագումարը շատ արդիական ձեւով էր կազմակերպված:

Վերոհիշյալ նիստին շատերը հարց տվեցին, թե ինչու համագումարը Հայաստանում չի հրավիրվել: Անդրանիկ Միհրանյանը եւ Արա Աբրահամյանը, որոնց տեսակետին ես համաձայն եմ, պատասխանեցին, որ մենք դրանով քաղաքական հաստատման հասանք այնպիսի թատերաբեմում, ինչպիսին է համաշխարհային նշանակությամբ Մոսկվան:

Ուզում եմ համագումարը բաղդատել Հռոմի պապի Հայաստան կատարած այցելության հետ: Թեեւ այդ մասին մամուլում շատ քիչ տեղեկություն տրվեց, ըստ երեւույթին նաեւ մեր մեղքով, բայց որ պապը ուր էլ գնա, համաշխարհային մամուլը, հեռուստատեսությունը, նրա այցելությունը դարձնում է գլխավոր նյութ: Հետեւաբար համագումարի հրավիրումը Մոսկվայում ճիշտ էր: Իհարկե, ավելի լավ կլիներ, եթե 1 շաբաթ հետո համանման միջոցառում կազմակերպվեր Վաշինգտոնում կամ Նյու Յորքում: Սակայն դա այլ խնդիր է: Ինչ վերաբերում է կազմին, ապա համագումարի 100 հոգանոց նախագահության անդամներից միայն 2-ն են սփյուռքահայ: Երբ մեկը նկատողություն արեց՝ ասելով, թե սփյուռքը գրեթե ներկայացված չէ, նրան պատասխանեցին, որ այս ինչը Ուկրաինայից է, այն ինչը՝ Բաշկիրիայից եւ այլն: Մենք բումերանգ սփյուռք ունենք: Այսինքն՝ Հայաստանից գնում են եւ վերադառնում: Դա, իհարկե, լավ է: Բայց կա նաեւ ավանդական սփյուռք, որը պատշաճ չափով ներկայացված չէ: Կարծում եմ, Արա Աբրահամյանի պես մի անձնավորություն ի վիճակի է ավանդական սփյուռքի գոնե գլխավոր կազմակերպություններին գործակցության կամ մասնակցության ձեւով ներգրավել այս աշխատանքներում, որպեսզի ստեղծված մարմինն իսկապես ստանա համաշխարհային տարողություն:

- Պրն Ազատյան, բացի Ձեզանից ԱՄՆ-ի այլ ներկայացուցիչ մասնակցո՞ւմ էր համագումարի աշխատանքներին:

- Մեր կուսակցությունը միակն էր, որ աշխատանքներին պատվիրակու-

Վլադիմիր Ժիրինովսկու եւ Ձեր ելույթների վրա: Այսինքն՝ այս երեք անձանց կողքին միայն Ձեր անունն էր հնչում: Ըստ երեւույթին, թուրքերը Ձեր ելույթն առանձնապես չէին հավանել, որովհետեւ իրենց հոդվածում ենթատեքստ կար, թե Մոսկվայի կազմակերպած միջոցառմանն ինչո՞ւ է մասնակցում Մ. Նահանգներից ժամանած Ազատյանը: Ի՞նչ կասեք համագումարին Ձեր մասնակցության մասին:

- Մեզ համախմբողն, անշուշտ, հայկականն էր, այլ ոչ թե թուրքական, ռուսական կամ միջազգային քաղաքականությունը: Իմ ելույթը միակն էր, որ Ամենայն հայոց կաթողիկոսի ողջույնի ուղերձից հետո հնչեց նախագահներ Պուտինի եւ Քոչարյանի ներկայությամբ: Օրինակ, Ժիրինովսկու ելույթի պահին պրն Պուտինն արդեն դահլիճում չէր: Ելույթից հետո ես մոտեցա պրն Քոչարյանին եւ Պուտինին, նրանց ձեռքը սեղմեցի եւ շնորհակալություն հայտնեցի Ռուսաստանի նախագահին, որ հայերն այսպիսի ընդունելության են արժանացել, հյուրընկալվել են Ռուսաստանի մայրաքաղաքում:

- Քանի որ խոսքն ԱՄՆ-ի եւ Ռուսաստանի մասին է, ինչպես նաեւ ավանդական եւ բումերանգ սփյուռքների մասին, ուզում եմ հարցնել՝ մինչեւ այսօր սփյուռքը գլխավորում էր ամերիկահայ համայնքը, ի՞նչ կարծիքի եք, եթե նախաձեռնությունն անցնի ռուսաստանյան սփյուռքին, ապա ամերիկահայ կառույցները որեւէ հակազդեցություն չե՞ն ցուցաբերի:

- Գիտեք, հիմա Ռուսաստանն ու ԱՄՆ-ը միմյանց հետ բազմաթիվ գործարքների մեջ են: Օրինակ, սենատոր Կառլ Լեւինը, որի հետ զրուցում էի Հայաստանում ռուսական ռազմական ներկայության հարցի շուրջ, ասաց, որ մենք դա բնական ենք համարում, որովհետեւ Ռուսաստանն այլեւս մեր թշնամին չէ: Ոմանց մտքում դեռեւս Ռուսաստանն այդ դերն ունի, բայց սենատորը Ռուսաստանին թշնամի չի համարում: Ի դեպ, այդ մասին ես իմ ելույթում նույնպես նշեցի, որ եթե խորհրդային շրջանում այսպիսի միջոցառում կազմակերպվեր Մոսկվայում, ապա դա կունենար բոլորովին այլ նշանակություն: Թուրքերը տակավին նույն մտածողությամբ են առաջնորդվում եւ կարծում են, որ Մոսկվան միջոցառումը կազմակերպել է իր քաղաքականությանն ի նպաստ մարդ հավաքագրելու համար: Սա իրենց մեկնաբանությունն է, բայց, իմ կարծիքով, մենք հրեաների ձեւով պետք է գոյացնենք այս մարմինը: Հրեաները մեզանից շատ ավելի ազդեցիկ են, բայց ավելի շատ անհամաձայնություններ ունեն միմյանց հետ, քան մենք: Ունեն նաեւ բազմաթիվ կազմակերպություններ: Դրա հետ կա նաեւ հրեաների գերագույն մարմինը, որն իբրեւ խորհուրդ բոլոր այդ կազմակերպությունների ղեկավարներին, որքան էլ հակադիր լինեն, ի մի է բերում: Մենք նույնպես կարող ենք այդպիսի խորհուրդ ստեղծել, որպեսզի դրա մեջ ընդգրկվեն հայ-

արթնանա եւ հավակնի նախագահի պաշտոնին, ապա այդ երկիրն առաջ չի կարող գնալ:

- Քանի որ նախագահի ընտրվելու մասին խոսեցիք, Կալիֆոռնիայի նահանգապետ է ընտրվել Շվարցենեգերը: Հայ համայնքն ինչպե՞ս կընդունի նրա ընտրությունը:

- Գիտեք, որ մեր համայնքը միայն մեկ հարցի վրա է կենտրոնանում, թեեւ Կալիֆոռնիայում, Գլենդեյլում առկա են բազմաթիվ չլուծված խնդիրներ: Ավելին՝ հայերը բախվում են բավական լուրջ ընդդիմության: Բայց հայերն ամեն անգամ, երբ որեւէ թեկնածու է հայտնվում, նրա առջեւ պահանջ են դնում, հարցնելով՝ ո՞րն է ձեր մոտեցումը Հայոց ցեղասպանության հարցին: Իսկ նա խոստանում է ճանաչել: Ընտրությունից հետո մոռացության են տրվում խոստումները, ինչպես մոռացության տվեց նախագահ Ջորջ Բուշը: Նա նույնիսկ գրավոր մեզ էր դիմել, որ պիտի աշխատի ի նպաստ Ցեղասպանության ճանաչման, ընտրվելուց հետո ճիշտ հակառակն արեց: Շվարցենեգերը նույնպես խոստացավ ճանաչել, ուստի հայերը նրա ընտրության համար ուրախ են: Սակայն պետք է նշել, որ Կալիֆոռնիայի նահանգապետի ընտրությունը մի քիչ խեղկատակության վերածվեց:

- Պրն Ազատյան, «Հյուրիեթը» Ձեր ելույթին անդրադառնալիս երկու հարց էր ընդգծել: Մեկն այն է, որ Դուք ասել էիք՝ միացյալ ուժերով հաղթանակ ապահովեցինք Լեռնային Ղարաբաղում, մյուսն էլ՝ Հայոց ցեղասպանության միջազգային ճանաչման ուղղությամբ միասնությունը մեզ հաջողությունների կհասցնի: Այս երկու հանգամանքների վրա էր թերթն ուշադրություն հրավիրել: Ելույթում էլ ո՞ր հարցերին անդրադարձաք:

- Նաեւ անդրադարձա մշակութային ցեղասպանության հարցին եւ նախագահ Պուտինի ներկայությամբ ասացի, որ Նախիջեւանից մինչեւ Վան հայկական պատմական հուշարձաններն առ այսօր ավերվում են: Ինչ վերաբերում է իմ ելույթի բովանդակությանը, ապա «Ազգում» դա արդեն հրապարակվել է: Իհարկե, չէի կարող չանդրադառնալ Հայաստանի եւ Ռուսաստանի կապերին, որոնք պատմական հիմք ունեն եւ ռազմավարական նշանակություն: Ասացի, որ Իսրայել Օրու ժամանակներից մինչեւ այսօր Հայաստանն ապավինել է Ռուսաստանին եւ չի հուսախաբվել: Ներկայումս նույն գործը կատարում են Արա Աբրահամյանի պես մարդիկ, որոնք խորհրդանշում են հայ-ռուսական ավանդական բարեկամությունը:

- Այսինքն՝ Դուք ողջունում եք Համաշխարհային հայկական կազմակերպության ստեղծումը եւ գոհ եք համագումարի աշխատանքներին մասնակցելու համար:

- Այո, ընդհանուր գծերով ողջունում եմ եւ գոհ եմ, որ մասնակցեցի, բայց կազմակերպիչներն իրենք էլ գիտեն, որ կազմակերպությունը տակավին նոր է, իր նպատակին ծառայելու համար առաջիկայում շատ անելիքներ ունի:

ՏԱԹԵՎ ԶԱՐՅԱՆ

ՆՈՐ ՔԱՂԱՔԱՊԵՏԱՐԱՆ

Քաղաքացու տուն Երեւանի համար

Մայրաքաղաքի վարչական կարեւորագույն կառույցները բոլորն էլ հատկանշվում են ճարտարապետական լուծումների պատկառելիությամբ՝ ե՛ւ կառավարության շենքը, ե՛ւ Ազգային ժողովի, ե՛ւ նախարարություններին տրամադրված կառույցները: Դրանց շարքում թերեւս միայն քաղաքապետարանի շենքն է համեստ իր արտաքին կերպարով ու կոմպոզիցիոն ընդգրկումներով:

Քաղաքապետարանի նոր շենքի շինարարությունը (նախագծի հեղինակներ Ջիմ Թորոսյան, Ռոմիկ Մարտիրոսյան) 80-ական թվականների կեսերին ընդհատվեց: Այսօր, 10 տարի անց, այն վերսկսվել է, եւ իր ճարտարապետական նկարագրով խոստանում է լինել նույնօրինակ նշանակության շենքերի արժանի հաջորդը: Շենքը տեղավորված է քաղաքի հենց հարավային դարպասի մոտ, որտեղից ճյուղավորվում են երեք հրապարակները՝ Հանրապետության, Մյասնիկյան, Շահումյան, եւ Երեւան մտնողի վրա, հնարավորինս գերադաս տպավորություն գործելու տրամաբանությամբ է մարմին ստանում: Փաստորեն, կենտրոնի այս հատվածում ծնունդ է առնում նշանակալի արժեքով մի փոքրիկ հրապարակ եւս: Շինարարության մեկնարկից բավական ժամանակ է անցել, շատ բան փոխվել է՝ եւ քաղաքապետարանի վարչական կազմն ու կառուցվածքը, եւ նոր ժամանակների հետ նոր խնդիրներ են առաջացել: Նախագծի հիմքում՝ կառույցը բոլոր առումներով Քաղաքացու տուն դարձնելու տրամաբանությունն է: Ամենաուրախալին թերեւս այն է, որ կառույցի մասնաշենքերից մեկը կտրամադրվի Երեւանի պատմության թանգարանին, այսինքն երկար ժամանակ հարկ ու կայանատեղ չունեցող թանգարանը վերջապես գլխի վերեւ պատշաճ տանիք կունենա:

Քաղաքապետարանի նոր շենքը լայնարձակ, ապակե ծածկով կենտրոնական բակ է ունենալու, մի տեսակ ձմեռային այգի, ուր մշտական ցուցադրանքով կներկայացվեն թանգարանի նմուշներից: Շենքի առաջին հարկի մի մասնաբաժինը եւս կտրամադրվի պատմության թանգարանին, ուր կկազմակերպվեն արդեն ժամանակավոր, թեմատիկ առումով բացառապես Երեւանին նվիրված ցուցահանդեսներ, նաեւ հասարակական քննարկումներ, խորհրդաժողովներ ու սեմինարներ: Բակից աջ ու ահյակ կծավալվեն բացօթյա տաղավարները, եւ քաղաքապետարան այցելած օտարերկրացին ելումուտի ընթացքում կամա թե ակամա կհաղորդակցվի մեր հոգեւոր արժեքներին, որոնք ներկայացվելու են բաց ցուցադրանքում: Շենքի գեղարվեստական լուծումները եւս համակվելու են նույն տրամադրությամբ: Ճակատամասի ողջ երկայնքով, մոտ 100 մետրի վրա ձգվելու է բարձր խորշերով կամարաշարը, որտեղից լուսավորվելու է շենքը: Խորշերի արանքում մեր մայրաքաղաքների անուններով (Վան, Վաղարշապատ, Տիգրանակերտ, Անի եւ այլն) 12 սյուներ են տեղավորվելու, այսինքն շենքը դառնալու է նաեւ յուրօրինակ հուշահամալիր՝ կապված մեր պատմության տխուր էջերի հետ:

Այս պահին կիսակառույցում բուռն շինարարություն է, եւ անվանի ճարտարապետների այս հերթական ստեղծագործությունը կամաց-կամաց մարմին է առնում: Շինարարությունն իրականացնում է «Բիզնես կենտրոնը» «Հորիզոն 95» կազմակերպության միջոցով: Հիշեցնենք, որ այս կենտրոնը հեղինակեց նաեւ յոթ նախարարությունների շենքերի կառուցումը, փոխարենը տեր դառնալով դրանց նախկին կառույցներին: Նույն սկզբունքով «Բիզնես կենտրոնը» տնօրինելու է նաեւ քաղաքապետարանի հին շենքի ճակատագիրը:

Ինչեւէ, հիշատակենք նաեւ, որ նախագծի հեղինակ Ջիմ Թորոսյանը խիստ գոհ է շինարարության ընթացքից: «Ճարտարապետը դիրիժորի նման է, նրա մտահղացումն ու կոմպոզիցիան դեռեւս ընդամենը թուղթ են, որոնց շինարարը պիտի շունչ տա, այնպես որ լավ շինարարի հետ աշխատելը շատ մեծ բան է ճարտարապետի համար», այսպես գնահատեց նա «Հորիզոն 95»-ի շինարարների հետ իր համագործակցությունը:

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

ԱԶԳ

միջազգային

Թուրքիայում հայ լինելը հանցագործություն է

Այլապես Իզմիրի համալսարանի ռեկտորը հայկական ծագման մեջ չէր մեղադրվի

Հոկտեմբերի 1-ին «Ազգը», հենվելով թուրքական «Վաքիթ» թերթի տվյալների վրա, գրել էր. «Թուրք գիտնականները գրագողությամբ են զբաղվում, նրանց թվում է Ստամբուլի համալսարանի ռեկտորը»: Խոսքը ռեկտորի պարագայում Քեմալ Ալեմդարօղլուի մասին էր: Ի դեպ, ինչպես նա, այնպես էլ մյուս գրագողները երկրում համալսարանների գործունեությունը տնօրինող Բարձրագույն կրթության խորհրդի անդամներ են: Իսկ իշխող իսլամամետ «Արդարություն եւ բարգավաճում» կուսակցության հարաբերությունները վերջին շրջանում այդ խորհրդի հետ հետզհետե սրվում են:

Հասկանալի է, որ «Վաքիթ» թերթն էլ իսլամական է, ուստի դա վարկաբեկելով վերոհիշյալ գիտնականներին, փորձում է զսպաշապիկ հագցնել նրանց, որպեսզի հնարավոր լինի թուրք-իսլամականներին պաշտպանել վերջիններիս անզուսպ հարձակումներից: Օգտվելով առիթից նշենք, որ հարձակումների հիմքում դրվում են Թուրքիայի աշխարհիկ կարգերը, թուրք-իսլամականների ոտնձգություններից պաշտպանելու անհրաժեշտությունը: Այսպիսով, Թուրքիայի համալսարաններն անկախ ուսանողության համատարած դժգոհությունից, շարունակում են ենթարկվել ըստ երեւույթին թուրքական զինված ուժերի գլխավոր շտաբի հովանավորությունը վայելող բարձրագույն կրթության խորհրդի անմիջական վերահսկողությանը:

Թուրք ուսանողների դժգոհությունն, ինչ խոսք, ենթադրում է Բարձրագույն կրթության խորհրդի գործունեության վերանայումը: Կասկածից վեր է, որ «Վաքիթը» խորհրդի անդամների գրագողության բացահայտումներով իր նպաստն է բերում դրան: Սակայն, երբ բացահայտումը դառնում է շահարկման միջոց, այդ նպաստն ինքնաբերաբար ծառայում է շահարկումները ծավալելու նպատակին:

Այլ կերպ, խորհրդի գործունեության վերանայմանը նպաստ բերելու միտումը հանգեցնում է նպատակադրված շահարկումների: Այս պայմաններում Բարձրագույն կրթության խորհրդի տեղն ու դերը նույնությամբ պահպանվում են, պարզապես փոխադարձ մեղադրանքներով սրվում են դրա հարաբերությունները իշխանությունների հետ:

Այս ամենը նշանակում է, որ «Վաքիթի» բացահայտումները համալսարանների բարելավման նպատակ չեն, այլ շահարկումների միջոց: Դրանում համոզվելու համար կարելի է անդրադառնալ նույն թերթի սեպտեմբերի 27-ի համարում «Քրիստոնյա դուրս եկավ» խորագրի տակ հրապարակված հոդվածին: Դրա մասին տեղեկացել ենք Ստամբուլում հրապարակվող «Ակօսի» արտատպությունից:

«Վաքիթը» նշված համարում նշանառության թիրախ է դարձրել Իզմիրի համալսարանի ռեկտոր, դոկտոր, պրոֆեսոր Էմին Ալըջըին, որը Բարձրագույն կրթության խորհրդի ամենաակտիվ պաշտպաններից է եւ խորհրդի գործունեության մասին վարչապետ Ռեջեփ Թայիփ Էրդողանի կառավարության մշակած օրինագծի թերեւս ամենակատաղի հակառակորդը:

«Վաքիթը» ռեկտորին սադրիչ է անվանում եւ նրա իսկական դեմքը քողազերծելու մտավարժանքներով գրում է. «Ռեկտոր Էմին Ալըջըի անձնագրում գրված է, որ նա քրիստոնյա է: Նրա եղբայրները՝ Ազիզն ու Իբրահիմը հայկական ահաբեկչական կազմակերպությանը՝ ԱՍԱԼԱ-ին աջակցելու ամբաստանությամբ «կասկածելի» են համարվել եւ համապատասխանաբար 1988 ու 1989 թթ. զրկվել են Թուրքիայի Հանրապետության քաղաքացիությունից: Էմին Ալըջըի պապերից մեկի անունը Հովհաննես է, մյուսինը՝ Արթին: Ալըջըները շրջապատում հայտնի են որպես իրենց կրոնին եւ ավանդույթներին հավատարիմ ընտանիք: Պարզվեց, որ նա Իզմիրում բնակվող իր հայ ազգականների հետ ջերմ հարաբերությունների մեջ է»:

Էմին Ալըջըն «Վաքիթ» թերթի թղթակցի հարցերին պատասխանելիս մերժել է այս պնդումները, ասելով. «Իմ անձնագիրը հայտնի է: Հայրս եւ մայրս նմանապես հայտնի են: Ես հայ չեմ»: Հարցը, սակայն, «Վաքիթի» պնդումները չեն, ոչ էլ դրանց մերժումը, այլ Իզմիրի համալսարանի ռեկտորին հարուցված մեղադրանքը եւ դրա պայմանավորումն Ալըջըի հայկական ծագմամբ: Սա նշանակում է, որ Թուրքիայում հայկական ծագում ունենալը, առավել եւս հայ քրիստոնյա լինելն ինքնին հանցագործություն է, ուստի ենթակա պատժման:

Իզմիրի համալսարանի ռեկտորը կպատժվի՞, թե՞ ոչ, դժվար է ասել: Բայց որ ժամանակակից Թուրքիայում հայ լինելը նույնացվում է հանցագործության հետ, ակնհայտ է: Ուրեմն, Թուրքիայում բնակվող հայերն արդեն պատժված են, այլապես Իզմիրի համալսարանի ռեկտորի հայկական ծագումը որպես մեղադրանք չէր ներկայացվի:

ՀԱԿՈԲ ՉԱՔՐՅԱՆ

Վրաստանում կողոպտել են Լեհաստանի դեսպանին

Վրաստանի ադրբեջանաբնակ Սագարեջոյի շրջանում երեկ ավազակային հարձակման է ենթարկվել Թբիլիսիում Լեհաստանի դեսպան Յացեկ Մուլտանովսկին, հաղորդում է «Ռուսթավի-2» հեռուստաընկերությունը՝ վկայակոչելով ՆԳՆ մամլո ծառայությանը:

Հանցագործները զենքի սպառնալիքով դեսպանից խլել են ավտոմեքենան, ձեռքի ժամացույցը, ֆոտոապարատը եւ մոտ 500 ԱՄՆ դոլար: Լեհաստանի դեսպանն ավազակային հարձակման է ենթարկվել այն ժամանակ, երբ ընտանիքի անդամների հետ վերադառնում էր էքսկուրսիայից:

ՄԱԿ-ը Աֆղանստանում ընդլայնեց խաղաղարար գործողությունների ոլորտը

ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհուրդը միաձայն հավանություն է տվել Աֆղանստանում անվտանգության ապահովման միջազգային ուժերի պատասխանատվության գոտու ընդլայնմանը: Այդ ուժերի իրավասությունն այսուհետեւ ընդգրկելու է Աֆղանստանի ամբողջ տարածքը: Ընդսմին միջազգային ուժերի մանդատը երկարաձգվել է եւս 12 ամսով:

BBC-ն հաղորդում է, որ մոտ ժամանակներս ՆԱՏՕ-ի խաղաղարար զորախմբեր են ուղարկվելու Աֆղանստանի տարբեր նահանգների քաղաքներ: Մասնավորապես, 450 գերմանացի զինծառայող կմեկնի Կունդուզ քաղաք:

Մինչեւ վերջերս միջազգային խաղաղարար ուժերը վերահսկում էին միայն մայրաքաղաք Քաբուլի շրջանը: Սակայն Համիդ Կարզայի կառավարությունը ՄԱԿ-ին խնդրել է ընդլայնել միջազգային զորաբաժնի լիազորությունները, քանի որ երկրի տարբեր շրջաններում թալիբների զինյալ ջոկատները վերջին երկու ամիսներին ձեռնարկել են բազմաթիվ հարձակումներ: Դրանց հետեւանքով 300-ից ավելի մարդ է զոհվել:

Մոտ ժամանակներս ՆԱՏՕ-ի ղեկավարությամբ Աֆղանստանում իրականացվելու է անկանոն զինված կազմավորումների զինաթափման լայնածավալ գործողություն: Այդ կազմավորումների մարտիկների ընդհանուր թիվը շուրջ 100 հազար է:

Աֆղանստանում միջազգային խաղաղարար ուժերի ընդհանուր թվակազմը 5,5 հազար է: Այդ ուժերում կան 29 երկրների զինվորներ եւ սպաներ, որոնց մեծ մասը գերմանացիներ եւ կանադացիներ են: Աֆղանստանի հարավում եւ արեւելքում այդ ուժերից անկախ գործում են մոտ 10 հազար ամերիկացի զինծառայողներ:

Ամերիկյան ֆիրմաները գաղտնաբար զինել են իրաքցիներին

ԱՄՆ հատուկ ծառայությունների հայթայթած փաստերը վկայում են, որ երկրում արտադրված ռազմական սարքավորումներն ու դրանց բաղադրամասերը ընդհատակյա առաքումներով ի վերջո հայտնվել են Իրաքում: Այդ մասին հաղորդել է NBC հեռուստաընկերությունը, որին հաջողվել է ծանոթանալ արդեն կես տարի շարունակվող քննության նյութերին:

Սեփական աղբյուրներ վկայակոչելով, հեռուստաընկերությունը հաղորդում է, որ ներկայումս Իրաքում աշխատող ԱՄՆ ներքին անվտանգության նախարարության փորձագետների խմբերն ուսումնասիրում են հայտնաբերված իրաքյան զենքերը, ինչպես նաեւ դրանց ձեռքբերմանն առնչվող փաստաթղթերը:

Դաշնային փորձագետներն արդեն գտնել են Իրաքի ռազմական տեխնիկայի 75 նմուշներ, ներառյալ հականավային հրթիռներ, հրթիռների ուղղորդման համակարգեր, օդանավերի պահեստամասեր եւ լաբորատոր սարքավորումներ, որոնց մեջ, նրանց կարծիքով, կան «թերեւս ԱՄՆ-ում արտադրված» բաղադրիչներ: Իսկ դա ՄԱԿ-ի բռնարգելքի խախտման հետեւանք է:

ԱՄՆ վարչակազմի որոշ ներկայացուցիչներ NBC-ին հայտնել են, թե արդեն առկա են «հուսալի ապացույցներ», որ ամերիկյան մի շարք ընկերություններ խախտել են ՄԱԿ-ի բռնարգելքը: Մոտ ժամանակներս այդ ընկերություններին ներկայացվելու են «քրեական մեղադրանքներ»:

Ներգաղթի հարցերի բյուրոյի քրեական քննությունների գծով փոխտնօրեն Դեւիդ Քոնքրոյը զենքի բաղադրամասերի ընդհատակյա մատակարարումները բացատրում է ամերիկացի ձեռնարկատերերի ընչաքաղցությամբ, «ԱՄՆ ազգային անվտանգությանը վնասելու գնով դոլարներ վաստակելու» ձգտմամբ:

ԲԱՔՈՒ

Ութ թեկնածուներ են հավակնում Ադրբեջանի նախագահի պաշտոնին

ԲԱՔՈՒ, 14 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ադրբեջանում ավարտվել է նախագահական ընտրություններին նախորդող քարոզարշավը: Հոկտեմբերի 15-ին քվեարկություն կանցկացվի երկրի 124 շրջանների 5150 ընտրատեղամասերում: Գրանցված է 4,38 մլն ընտրող: Նրանք Ադրբեջանի նախագահին կընտրեն ութ թեկնածուների թվից:

Եռամսյա նախընտրական մարաթոնը որոշեց հաղթանակի առավել հավանական հավակնորդների «եռյակին». նրանց թվում են երկրի վարչապետ Իլհամ Ալիեւը եւ ընդդիմության երկու ղեկավարներ՝ «Մուսավաթ» կուսակցության նախագահ Իսա Ղամբարը եւ Ադրբեջանի ազգային անկախության կուսակցության առաջնորդ Էթիբար Մամեդովը:

Դիտորդները բարձր են գնահատում Իլհամ Ալիեւի հնարավորությունները, որին նախագահ Հեյդար Ալիեւը համարել էր իր «քաղաքական ժառանգորդը»: 42-ամյա վարչապետին պաշտպանում են նրա հոր կողմնակիցները: Հաղթանակի դեպքում նա խոստանում է շարունակել նախագահ Ալիեւի քաղաքականությունը եւ աշխատել նրա թիմի հետ: Երկրում կայունություն պահպանելու Իլհամ Ալիեւի խոստումը, տեղի մեկնաբանների կարծիքով, կարող է ապահովել թեկնածուի օգտին տրվող միջին շերտերի բազմաթիվ ներկայացուցիչների ձայները:

Ընտրողների համար գրավիչ է Իլհամ Ալիեւի մտադրությունը՝ նավթից ստացվող եկամուտները ուղղորդել սոցիալական խնդիրների լուծմանը, առաջիկա հնգամյակում բացել 600 հազար նոր աշխատատեղ, ղարաբաղյան հակամարտությունը լուծել խաղաղ ճանապարհով: Իշխանությունների մտածված ազգային քաղաքականությունը, ըստ դիտորդների, վստահություն է ներշնչում Ադրբեջանի 170-հազարանոց ռուսական համայնքին: Սոցիոլոգիական տարբեր հարցումների տվյալների համաձայն, Իլհամ Ալիեւի օգտին կարող է քվեարկել ընտրողների 38-ից մինչեւ 65 տոկոսը:

46-ամյա Իսա Ղամբարին աջակցելու մասին հայտարարել են 30-ից ավելի ընդդիմադիր կուսակցություններ, որոնք միավորված են «Մեր Ադրբեջան» նախընտրական դաշինքում, ինչպես նաեւ ազդեցիկ ժողովրդավարական կուսակցությունը: Ղամբարի կարգախոսներն են ժողովրդավարական վերափոխումները, կոռուպցիայի դեմ պայքարը, բյուջետային աշխատողների աշխատավարձի, ինչպես նաեւ կենսաթոշակների ու կրթաթոշակների բարձրացումը: Նա խոստանում է բնակչությանը վերադարձնել բանկային այն ավանդները, որոնք սառեցվել են ԽՍՀՄ-ի փլուզումից հետո:

48-ամյա Էթիբար Մամեդովը թեկնածուներից միակն է, որը նախագահական ընտրություններին մասնակցության փորձ ունի. 1998 թվականին նա Հեյդար Ալիեւի հիմնական մրցակիցն էր եւ այն ժամանակ հավաքեց ձայների 11 տոկոսը: Նա խոստանում է սահմանադրական բարեփոխում անցկացնել՝ նախագահի լիազորությունների էական սահմանափակմամբ, ջանքերը կենտրոնացնել «տարածաշրջանի ամենաուժեղ բանակի» ստեղծման վրա:

Օրենքի համաձայն, ընտրություններում հաղթանակ կտանի այն թեկնածուն, որն առաջին փուլում կհավաքի ընտրողների ձայների ավելի քան 50 տոկոսը:

Ըստ ամերիկացիների, Սադդամը 3 մլրդ դոլար ունի սիրիական բանկերում եւ թաքնվում է Տիկրիտում

ԱՄՆ վարչակազմի ներկայացուցիչների կարծիքով, Իրաքի նախկին ղեկավար Սադդամ Հուսեյնը 3 մլրդ դոլար ունի Սիրիայի կառավարության ենթակա բանկերում: CNN հեռուստաընկերությունը հաղորդել է, որ վարչակազմն արդեն նշել է այդ բանկերի անունները եւ հաշվեհամարները: ԱՄՆ գանձապետարանը Սիրիայից պահանջել է սերտ գործակցություն Հուսեյնի փողերի վերադարձման գործում:

Վաշինգտոնում գտնում են, որ Հուսեյնի այդ գումարները կարող են ֆինանսավորել Իրաքում խաղաղ բնակիչների եւ անգլո-ամերիկյան կոալիցիոն ուժերի դեմ ուղղված ահաբեկչությունները: Գանձապետարանի աշխատակիցներից մեկը CNN-ի թղթակցին ասել է, որ Հուսեյնի փողերը հարկավոր են ոչ թե ԱՄՆ-ին, այլ «Իրաքի ժողովրդին»:

Միաժամանակ Ռոյթեր գործակալությունը հաղորդում է, որ Սադդամ Հուսեյնը ներկայումս թաքնվում է իր ծննդավայր Տիկրիտ քաղաքի շրջանում: Այս պնդումն է անում Իրաքում տեղաբաշխված ամերիկյան բանակի 4-րդ հետեւակային դիվիզիայի 1-ին բրիգադի հրամանատար, մայոր Թրոյ Սմիթը:

Սմիթի տվյալներով, Հուսեյնը դեռ Տիկրիտի շրջանում է, որն «Իրաքում Հուսեյնի կողմնակիցների վերջին հենարանն է»: Մայոր Սմիթը նշել է, որ Իրաքի կենտրոնում՝ այսպես կոչված «սուննիական եռանկյունու» շրջանում պարտիզանական ամբողջ գործունեությունը համակարգում է անմիջականորեն Սադդամ Հուսեյնը:

Ավելի վաղ՝ հոկտեմբերի 8-ին, Հուսեյնին տեսել էին Բաղդադում: ԶԼՄ-ներում քանիցս հաղորդվել է, որ Հուսեյնի մահվան ապացույցների կամ նրա ձերբակալմանը նպաստող տեղեկությունների դիմաց ամերիկացիները պատրաստ են վճարել 25 մլն դոլար:

Պ. Ռ.

Բյուրեղային ձայն, որին շնչակտուր հետեւում էր ունկնդիրը

«Վինչենցո Բելլինիի «Նորմա» օպերան բոլոր առաջ գնալու ձգտում ունեցող դիվաների ռուբիկոնն է: Ինչ ծեռքբերում էլ ունենա նախկինում, այն սոպրանոն, որը կարողանում է հաջողությամբ գլուխ հանել այդ չափազանց բարդ գլխավոր դերից, որը շատերի կողմից Համլետի օպերային տարբերակն է համարվում, անմիջապես հավասարվում է աստղերի վեհանիստ գագաթում բնակություն հաստատած Մարիա Կալլասին եւ Ջոան Սադերլենդին»: Այսպիսի խոսքերով է իր նոյեմբերի 9-ի համարում անդրադառնում հեղինակավոր «Վաշինգտոն թայմս» թերթը Վաշինգտոն օպերայի «Դար» սահմանադրության դահլիճում Հասմիկ Պապյանի դերակատարությամբ ներկայացված «Նորմա» օպերային, որին անդրադարձել է նաեւ մեծազդեցիկ «Վաշինգտոն Փոստ» թերթը, ինչպես գրել էինք մի քանի օր առաջ:

«Նորմայի» այս առաջին բեմականացմանը Վաշինգտոն օպերան առողջ բանականությունն ու երջանիկ բախտավորությունն էր ունեցել հրավիրելու հայ տաղանդավոր սոպրանո Հասմիկ Պապյանին՝ կատարելու Նորմայի կրկնոց դերը: Նրա կատարման որակն անվերապահորեն հոյակապ էր եւ ներշնչում էր դերակատարների ամբողջ կազմին՝ հասնելու կատարողական արվեստի նոր բարձունքների:

Պապյանի ձայնային արտահայտչական շառավիղը ապշեցնող է, եւ նա այդ դիապազոնի կարիքն ուներ հատկապես օպերայի բացման մեներգում: Նա առանց ջանք գործադրելու սահուն անցում կատարեց ամենացածր տոնից դեպի ամենաբարձրը: Նրա բյուրեղային ձայնն ունկնդիրներին հեշտությամբ առաջնորդեց յուրաքանչյուր նրբերանգի միջով: Դա հիշարժան եւ ազդեցիկ կատարում էր, որին շնչակտուր հետեւում էր ունկնդիրը:

Հ. Ծ.

Մին ըմբոստություն

Ջորջ Օրուելի «Անասնաֆերմա» ներկայացման հայաստանյան պրեմիերան

Անգլիացի վիպասան Ջորջ Օրուելի՝ 1945-ին գրած «Անասնաֆերմա» վեպը երգիծական ստեղծագործություն է, որ ընդգրկում է ռուսական հեղափոխության եւ դրան հաջորդող պատմական շրջանը: Մարդկանց հասարակությունը եւ նրանց հարաբերություններն ալեգորիկ արտահայտություններով՝ փոխակերպված են կենդանական աշխարհի եւ նրանց բնազդային գործելակերպի: Գեղարվեստական այս հնարանքի միջոցով Ջ. Օրուելն ավելի է ընդգծում մարդկային հասարակության ախտածին հատկանիշները, որի պատճառով մարդկանց արարքները հավասարվում են կենդանական ցածր եւ ստոր բնազդներին:

Քաղաքական այս երգիծանքն ուղղված է ստալինյան բռնապետության դեմ: Ժամանակաշրջան, երբ հասարակությունը վախի ճնշման տակ վերածվել էր գաղափարազուրկ, հոգեզուրկ մի ամբոխի, որն ավելի չէր, քան մի անասնաֆերմայում գտնվող կենդանիներ: Այս ֆերմայի տերը մի պարոն է՝ Ջոնս անունով, որի իշխանությունն այլեւս չհանդուրժող խոզերը մնացած անասուններին անհնազանդության են կոչում: Հեղափոխությունը հաղթանակած «հասարակության» ստորին խավը իշխանությունը զավթելով, որոշում է երկիրը (ֆերման) ղեկավարել հավասարության սկզբունքով:

Ահա այս բովանդակությամբ վեպն է ընկած «Անասնաֆերմա» ներկայացման հիմքում, որի հայաստանյան պրեմիերան կայացավ օրերս Երեւանի Հ. Թումանյանի անվան տիկնիկային թատրոնում: Մշակութային թատերական այս նախաձեռնությունը պատկանում է «Բրիտանական խորհրդին» (British Council): Հայ հանդիսատեսը երկժամյա ականատեսը եղավ անգլիացի հայսնի դերասան Գայ Մասքերոնի վարպետ մենախաղին: Դիմախաղի, ձայնային նրբերանգների, դերասանական ճկունության շնորհիվ Գայ Մասքերոնին հաջողվեց ներկայացնել պատմական մի բուռն ժամանակահատված՝ կենդանիների նախատիպերով: Քաղաքական սոպանիչ սատիրան համայնավարների սնանկ գաղափարախոսության դեմ ուղղելով, գրողն ըստ էության հավասարություն կոչված անհեթեթությունն է մերժում:

Պարոն Ջոնսը՝ իշխանավորը, բնականաբար, ուզում է անասուններին ստրկության մեջ պահել: Իսկ որովհետեւ ազատության ձգտում է բնության ամեն մի էակ, ուրեմն անխուսափելի է ընդվզում-պայքարը: Բայց ցավալին այն է, երբ ըմբոստությունը ղեկավարում են խոզերը: Այս պարագայում ազնիվ գաղափարները դասապարտված են, քանզի ըմբոստության մարտիկներն ու փայլուն հռետորները հարթակից իջնելուց հետո մոռացության են տալիս ազնիվ գաղափարները, քանի որ իշխանության փայլն ավելի ծեռնտու է: Պիեսի գործող անձինք կենդանիներն են: Ծեր Ավագը՝ ըմբոստության ղեկավար պատկառելի խոզը, համախոհների հետ (Բոքսերը՝ անշահախնդիր, խելացի բեռնակիր ձին՝ նենգամիտների հաճախակի զոհը, Մյուրիել խելոք այծը, Բենջամին ավանակը՝ համառ, ինքնամփոփ, ցինիկ, որ չի խրախուսում ապստամբությունը, բայց չի էլ դատապարտում, Մոզես ագռավը՝ առասպելական վայրերի խորհրդավոր պատմություններով կենդանիներին հմայողը) համագործակցելով, փորձում է ստեղծել իդեալական հասարակարգ: Սակայն անասնական բնազդներով գործող հասարակարգը, ուր հաստատված են խոզերի բռնատիրական կարգերը՝ «Բոլոր անասունները հավասար են, սակայն որոշ անասուններ ավելի հավասար են, քան մյուսները» լոզունգով, դատապարտված է: Սրա վերջը սովորական պատմություն է, ամենաազնիվը եւ իդեալիստը վռնդվում են, կամ ոչնչացվում, վտարվում: Մնացած սովորական խոզերը դավաճանելով իրենց սկզբունքները, մոռանում են գաղափար ու խիղճ եւ միանում հին գայլերին (ըմբոստ խոզերը միանում են ֆերմայատիրոջը՝ պրն Ջոնսին):

Անասնաֆերմայի բազմազան կերպարները վարպետորեն մարմնավորելով՝ անգլիացի դերասան Գայ Մասքերոնը հրաշալիորեն ներկայացրեց պիեսի էությունը, ըստ իս, երգիծելով կենդանական աշխարհի եւ մարդկային հասարակության նմանությունները:

ՄԵԼԱՆՅԱ ԲԱԴԱԼՅԱՆ

Լույս տեսավ «Գեղարվեստ» պարբերականը

Նոյեմբերի 14-ին տոնական տրամադրություն էր տիրում Հայաստանի նկարիչների միությունում: Իր գոյության 70 տարիների ընթացքում միշտ խոսվել ու քայլեր են արվել, որ միությունն իր օրգան թերթը հրատարակի եւ ինչ-ինչ պատճառներով այն միշտ ծախողվել է: «Եվ ահա մենք ականատեսն ենք լինում մի նոր պարբերականի լույս աշխարհ գալուն, իր ողջույնի խոսքում ասաց միության եւ խմբագրական խորհրդի նախագահ Կարեն Աղամյանը: Սուր են մեր երկրում տիրող սոցիալական խնդիրները, այնուամենայնիվ, մշակութային կյանքը շարունակվում է ու ստեղծագործողի դերի ու տեղի

հաստատման, կերպարվեստի պատմական զարգընթացում իր ուրույն ներդրումն ունի միությունը, եւ այս նոր պարբերականն էլ անդրադառնալու է կերպարվեստի բնագավառի պրոբլեմներին ու խնդիրներին»:

Շնորհանդեսին ներկա էին շատ հյուրեր, լրագրողներ եւ, իհարկե, գլխավոր հովանավոր՝ «Արմենտել» վարչության տնօրեն Լամպիս Քառալամբուսը, ժուռնալիստների միության նախագահ՝ Աստղիկ Գեւորգյանը, գրողների միության քարտուղար Դավիթ Մուրադյանը: Պարբերականի խմբագիրն է Վրեժ Առաքելյանը:

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

«Արարատը» հետազոտում է հայ ժողովրդի հիշողությունն ու իրականությունը

Էլ. փոստով ստացված հաղորդագրությունը տեղեկացնում է, որ «Արարատ» ֆիլմն օրերս ցուցադրվում է նաեւ Ճապոնիայում: Ստորեւ այդ առթիվ վերոհիշյալ խորագրի ներքո 12-14 միլիոն տպաքանակ ունեցող ճապոնական ամենահեղինակավոր «Դեյլի Յոմիուրի» թերթում տպագրված Նաոմի Թացիցուի ընդարձակ հոդվածից հատվածներ՝ թարգմանաբար:

Շատ ռեժիսորների մոտ որոշակի հակվածություն կա նկարահանելու պատմական ֆիլմ, գուցե այն պատճառով, որ, հավատացած են, դրանով լուրջ արվեստագետների շարքին կդասվեն, կամ, որ ավելի հետաքրքրական է, դրանով խորամուխ կարող են լինել պատմական իրականության մեջ եւ ներկայացնել փաստերը յուրահատուկ ձեւով:

Ատոմ Էգոյանի վերջին ֆիլմը՝ «Արարատը», չի պատկանում Սպիլբերգի «Շինդլերի ցուցակը» կամ առաջիկայում ներկայացվելիք «Վերջին Սամուրայը» ֆիլմերի կատեգորիային: Այնտեղ ժամանակակից Տորոնտոյում ֆիլմ են պատրաստում հայազգի նկարիչ Արշիլ Գորկու մասին, որն իրական կյանքում 1915 թ. Հայոց ցեղասպանության օրերին փախել է Նյու Յորք: Այստեղից ծյուղավորվում են ֆիլմում ներգրավված կերպարների անձնական կյանքը՝ ցույց տալով, թե ինչպես 90 տարի անց նրանք շարունակում են ցնցված մնալ այդ մղձավանջից: Բայց «Արարատը», անդրադառնալով հանդերձ այդ իրադարձությանը, խուսափում է լոկ դրա կինեմատոգրաֆիական պատմությունը ներկայացնելուց՝ փոխարենն առաջարկելով խորհել դրա ժառանգության, մարդկանց վրա թողած հետքի մասին:

Որպես այդպիսին «Արարատը» քննարկում է իրականության, հիշողության եւ մարդկանց պատկերացումների առանձնահատկությունները: Եվ չնայած ռեժիսորի գործերում առկա է մշտական մի թեմա («Քաղցր ապագա», «Էկզոտիկա», «Օրացույց» եւ այլն), այնուամենայնիվ, այս մեկը տարբերվում է նրանով, որ այստեղ իրականությունը, ինչքան էլ վիճելի, հիմնված է փաստացի իրադարձության վրա:

Ծննդով հայ Էգոյանն ասում է, թե տարիներ շարունակ նրան տանջել է այն գաղափարը, որ ֆիլմ նկարահանի Հայոց ցեղասպանության մասին, որի ընթացքում մոտ 1 մլն հայեր կոտորվեցին թուրքերի կողմից Առաջին աշխարհամարտի օրերին: Բայց նրա նպատակն ինչպես քաղաքական, այնպես էլ արվեստագիտական նկատառումներով չի եղել սոսկ պատմական իրադարձությունը:

«Հայոց ցեղասպանության առանձնահատկությունն այն է, որ հանցագործը ժխտում է իր կատարածը, եւ 90 տարի անց զոհերի թոռներն ու ծոռները դեռեւս փորձում են «հաշտվել» պատմության հետ, փորձում են բանակցել ներկայումս, խոսել թուրք անհատի հետ, որը մեծացել է հավատալով, որ ոչինչ չի պատահել», բացատրում է նա:

Նրա համար դժվարությունը նաեւ այն էր, որ կինեմատոգրաֆիական հենք չունենալով, փաստորեն, ինքն առաջինն է, որ անդրադառնում է այդ թեմային: Նրան առավել հետաքրքրում է այն, թե ինչ է կատարվում, երբ պատմությունը գիտակցորեն գեղագիտականացվում է: Այս բոլորը հստակ ռճական մոտեցում է տալիս ֆիլմին, եւ պահանջում, որ կերպարներն անընդհատ որոնումի մեջ լինեն: Ֆիլմը մի քանի իրական եւ երեւակայական պատմություններ է միահյուսում իրար: Տարբեր մարդիկ են պատմում դրանք: Անցյալի հետ նրանց անհաշտ լինելը կամ չկարողանալ հաշտվելն ակնհայտ է, ինչպես երեւում է Անիի կերպարից, որը Գորկու կենսագրությունն է գրում, ներկայացնում եւ հավասարիմ է իր ազատամարտիկ ամուսնուն, եւ Ռաֆֆու կերպարից, որը (արեւմտյան) Հայաստան է մեկնում իր հոր եւ ժողովրդի անցյալի հետ անձամբ շփվելու նպատակով: Ֆիլմում կարծես ամեն մեկը հոգեկան տառապանքի թոհուբոհում՝ կատարսիս է փնտրում: Ներկայացված հարուստ շերտերը, ճիշտ է, ցեղասպանության դիդակտիկ հաշվետվություն չեն, բայց նկարագրում են այն սարսափը, որ շարունակում է խոր ազդեցություն թողնել վերապրողների վրա:

Պատմությունը վերապատմելու Էգոյանի ընտրած ձեւն «Արարատին» դրել է տարօրինակ իրավիճակի մեջ... Թուրքական կողմը քաղցրություն է համարում այն, հայկական կողմը՝ թերի: Սա հետաքրքրական է, որովհետեւ Ցեղասպանության փաստացի իրադարձությունները գոյություն ունեն ֆիլմից դուրս: Էգոյանն օգտագործում է այս ձեւը՝ հարցապնդումներով լի սենտիմենտալություն կորզելու իրական փաստի եւ հիշողության միջեւ ընկած մռայլ տարածությունից:

«Ինձ միշտ հիացրել են հարցապնդումները», բացատրում է ռեժիսորը:

Հ. ԾՈՒԼԻԿՅԱՆ

«Հին Երեւան»-ի նոր տարբերակը

«Անցեալները, երբ Երեւանէն էջմիածին կ'երթայի, ճամբու ձախ եզրին, փոքր բարձրութենէ մը ինծի նայեցաւ 3-4 տարեկան անոյշ երեխայ մը: Գովազդային վահանակ մըն էր այդ, եւ մանուկը ցոյց կուտար Երեւան քաղաքը՝ եւ հպարտօրէն կ'ըսէր. «Սա իմ քաղաքն է»: Ուրախացայ այդ անանուն մանկան հաշուին, եւ քիչ մըն ալ նախանձով լեցուեցայ, որովհետեւ Երեւանի մէջ էր ծնած, Երեւանը իր քաղաքն էր, ինք Երեւանցի էր, ու վաղը՝ միշտ ալ պիտի կարենար ըսել՝ սա իմ քաղաքն է...»:

Այսպես է գրել Մեսրոպ արք. Աշճյանը Երվանդ Շահազիզի «Հին Երեւանը» վերահրատարակված գրքի առաջաբանում: Շահազիզի այս գիրքն առաջին անգամ հրատարակվել է 1931 թվականին, ուր ներկայացված է հին Երեւանը՝ հնությունները, ճարտարապետական կոթողները, երեւանցիների կյանքը, զբաղմունքը, հին Երեւանի քարտեզը:

Գիրքը, որ հրատարակվել է Մեսրոպ արք. Աշճյանի հովանավորությամբ եւ Երեւանի պատմության թանգարանի աշխատակիցների ջանքերով, համալրված է ծանոթագրություններով եւ թանգարանում պահվող առարկաների լուսանկարներով: Թանգարանի տնօրեն Արմինե Սարգսյանը գտնում է, որ «Հին Երեւան»-ը կարող է նաեւ դասագրքի դեր կատարել Երեւանը ճանաչել ցանկացողների համար:

Միջոցառումը, որ անցկացվում էր թանգարանի միջանցքում, անսպասելի էր Երեւանի գլխավոր ճարտարապետ, քաղաքապետի օգնական Նարեկ Սարգսյանի համար: Գլխավոր ճարտարապետը, կարեւորելով նման գործերն ու միջոցառումները, խոստացավ ընդամենը 10 ամսվա ընթացքում մինչեւ մյուս տարվա սեպտեմբեր ամիսը Երեւանի պատմության թանգարանին տրամադրել Երեւանի քաղաքապետարանի նոր շենքի առաջին հարկն ամբողջությամբ: «Այսպիսով առաջին անգամ այս թանգարանը կգտնի իր իսկական տեղը, ուր մեր բազմաթիվ քաղաքացիներ ու հյուրեր հնարավորություն կունենան մոտիկից ծանոթանալու մեր տան՝ մեր քաղաքի պատմության 87.000 նմուշներին», ասաց նա:

Թանգարանում է պահվում նաեւ Ալեքսանդր Թամանյանի թիկնոցը: Գլխավոր ճարտարապետը խնդրեց նոր տարածք տեղափոխվելուց հետո այն ժամանակավորապես հանձնել իշխանություններին՝ կարեւորագույն միջոցառումների ժամանակ օգտագործելու համար:

ԹԱՄԱՐ ՄԻՆԱՍՅԱՆ

ԱԶԳ

Մարզական

Տարբեր խաղակեսեր

Երկու հանդիպումներով մեկնարկեց ֆուտբոլի ՀՀ բարձրագույն խմբի առաջնության 20-րդ տուրը։ Առաջատարներից մեկը՝ «Բանանցը», հյուրընկալել էր «Լեռնագործին»։ Խաղի ելքը կասկած չէր հարուցում։ Միակ հետաքրքրող հարցն այն էր, թե այդ խաղում մրցակցի դարպասը քանի՞ գնդակ կխփի առաջնության գլխավոր ռմբարկու Արա Հակոբյանը, որն այս մրցաշրջանում աչքի է ընկնում նախանձելի արդյունավետությամբ։ Առաջ անցնելով՝ նշենք, որ Արան արդարացրեց սպասելիքները՝ դառնալով հերթական «հեթ-տրիկի» հեղինակ։ Իսկ ահա, հանդիպումը բավական անսպասելի սկիզբ ունեցավ։ Առաջին 10 րոպեներին 2 թիմերն էլ կարծես սպասողական վիճակում էին գտնվում։ Առաջին լուրջ պահը ստեղծվեց միայն 15-րդ րոպեին, այն էլ «Բանանցի» դարպասին։ Դաշտի տերերի պաշտպանները մի պահ աչքաթող արին հյուրերի հարձակվող Ալեն Մովսիսյանին, եւ վերջինս մեն-մենակ հայտնվեց դարպասապահի դիմաց։ Սակայն Մովսիսյանը չկարողացավ օգտագործել գոլ խփելու հիանալի հնարավորությունը։ Այդ պահը կարծես ահազանգ եղավ «Բանանցի» ֆուտբոլիստների համար, որոնք իրենց գործողություններին մի փոքր տեմպ հաղորդեցին։ Դրա արդյունքում երկու անգամ դաշտի տերերը վտանգավոր պահ ստեղծեցին մրցակցի դարպասին, սակայն Արամ Հակոբյանի եւ Ամիրյանի հարվածներից հետո հաջող խաղաց դարպասապահ Բոյախչյանը՝ գնդակը հանելով անկյունային։ Քիչ անց Ալեն Մովսիսյանը կրկին հայտնվեց հարվածային դիրքում եւ այս անգամ շտկեց իր սխալը՝ գնդակն ուղարկելով դարպասը։ Այսպես, «Բանանցը» հայտնվեց պարտվողի դերում, ինչը ստիպեց դաշտի տերերին զգալիորեն ակտիվացնել հարձակողական գործողությունները։ Ի վերջո, մինչեւ առաջին խաղակեսի ավարտը «Բանանցին» հաջողվեց հավասարեցնել հաշիվը։ 42-րդ րոպեին Արամ Հակոբյանը ձախ թեւով ներխուժեց տուգանային հրապարակ եւ պատրաստվում էր հարվածել, բայց նրան ընդառաջ դուրս եկած Բոյախչյանը վայր գցեց հարձակվողին։ Ինչպես միշտ, 11 մետրանոց հարվածն անվրեպ իրացրեց Արա Հակոբյանը։

Ընդմիջումից հետո խաղի պատկերը փոխվեց։ Հյուրերը նահանջեցին սեփական կիսադաշտ՝ ոչ-ոքի արդյունքը պահպանելու ձգտումով։ Իսկ «Բանանցը» վերջապես գտավ իր խաղը եւ շատ շուտով ամեն ինչ իր տեղն ընկավ։ Նախ Արա Հակոբյանն առաջ մղեց թիմակիցներին, ապա աչքի ընկավ նրա եղբայրը։ Իսկ խաղավերջին Արան եւս մեկ անգամ իրացրեց 11 մետրանոց հարվածը՝ խփելով ընթացիկ առաջնությունում 37-րդ գնդակը։ Այսպիսով, Արա Հակոբյանը 1 գնդակով գերազանցեց Արման Քարամյանի անցյալ տարվա ցուցանիշը։ Նա անկասկած կգերազանցի նաեւ արդյունավետության բացարձակ ռեկորդը, որը պատկանում է նախկին փյունիկցի Արսեն Ավետիսյանին (39 գոլ, 1994 թ.)։

Տուրի մյուս խաղում Աբովյանի «Կոտայքը» հյուրընկալել էր «Շիրակին»։ Մինչ այդ հանդիպումը, կոտայքցիները նախորդ տուրի միակ խաղում 3-1 հաշվով պարտության էին մատնել առաջնության հետնապահ «Արարատին»։ Այս անգամ «Կոտայքը» նույնպիսի հաշվով զիջեց շիրակցիներին։ Արդեն 5-րդ րոպեին գյումրեցի Տիգրան Դավթյանը բացեց հաշիվը։ Երկրորդ խաղակեսի սկզբին Վարդան Բիչախչյանը կրկնապատկեց հաշիվը։ Ճիշտ է, 2 րոպե անց Վարդազարյանը խփեց պատասխան գնդակը, բայց խաղավարտից 20 րոպե առաջ կոտայքցիները գրավեցին սեփական դարպասը։

Այսօր կկայանան տուրի մյուս 2 հանդիպումները։ Ժամը 17-ին «Հանրապետական» մարզադաշտում «Փյունիկը» կմրցի «Միկայի» հետ։ Մյուս խաղում ուժերը կչափեն «Արարատն» ու «Դինամոն»։

Մրցաշարային աղյուսակ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Փյունիկ	19	15	4	0	58-8	49
2. Բանանց	20	15	2	3	64-11	47
3. Շիրակ	20	13	1	6	47-25	40
4. Միկա	18	10	2	6	29-20	32
5. Կոտայք	21	6	5	10	24-43	23
6. Դինամո	19	5	2	12	15-44	17
7. Լեռնագործ	20	2	5	13	13-42	11
8. Արարատ	19	1	1	17	8-65	4

Ռմբարկուները

Արա Հակոբյան	«Բանանց»	37
Արամ Հակոբյան	«Բանանց»	14
Տիգրան Դավթյան	«Շիրակ»	11
Վարդան Բիչախչյան	«Շիրակ»	9

Հայ շախմատիստուհիներն առաջատարների թվում են

Բուլղարիայի Պլովդիվ քաղաքում մեկնարկել է շախմատի Եվրոպայի թիմային առաջնությունը։ Գլխավոր պարգեւների համար մրցավեճի են բռնվել տղամարդկանց 36 եւ կանանց 31 թիմեր։ Այս անգամ մրցաշարի չի մեկնել տղամարդկանց ՀՀ հավաքականը, որը մշտապես չեմպիոնի կոչման հիմնական հավակնորդների թվում է եղել։ Մասնակցում են միայն կանայք։ Եվ առայժմ կանանց ՀՀ հավաքականը հաջող մրցելույթներ է ունենում։ Անցկացված 3 տուրից հետո հայ շախմատիստուհիները վաստակել են 5 միավոր եւ ընթանում են մրցաշարային աղյուսակի 4-րդ հորիզոնականում։ Առաջին տուրում մեր ընտրանին 2-0 հաշվով հաղթեց իսպանուհիներին։ Էլինա Դանիելյանը պարտության մատնեց Մոնիկա Կալզետային, իսկ Լիլիթ Մկրտչյանն առավելության հասավ Լիանեզա Վեգայի նկատմամբ։ Երկրորդ տուրում հայ շախմատիստուհիները ոչ-ոքի խաղացին Սերբիայի եւ Չեռնոգորիայի ընտրանու հետ։ Լիլիթն ու Էլինան խաղաղ դաշն կնքեցին համապատասխանաբար Նատաշա Բոյկովիչի եւ Ալիսա Մարիչի հետ։ Հաջորդ տուրում մեր թիմի մրցակիցը Իսրայելի հավաքականն էր։ Առաջին խաղասեղանի վրա Էլինա Դանիելյանը պարտության մատնեց Մաշա Կլինովային։ Իսկ Նելլի Աղինյանը ոչ-ոքի խաղաց Իրինա Բոսվինիկի հետ։

Առաջատարի դերը ստանձնել են Ռուսաստանի եւ Բուլղարիայի հավաքականները։ Ռուսները հերթականությամբ պարտության են մատնել Մոլդովայի (1,5-0,5), Ռումինիայի (1,5-0,5) եւ Թուրքիայի (2-0) ընտրանիներին։ Բուլղարացի շախմատիստուհիները հաղթել են Սլովենիայի (1,5-0,5), Վրաստանի (1,5-0,5) եւ Ֆրանսիայի (1,5-0,5) հավաքականներին։

Տղամարդկանց մրցաշարում 3 տուրից հետո առաջատարի դերը ստանձնել են Ռուսաստանի եւ Իսրայելի հավաքականները։ Ռուսների կազմում հանդես են գալիս Պյոտր Սվիդլերը, Եվգենի Բարեեւը, Ալեքսանդր Գրիշչուկը, Ալեքսանդր Մորոզեւիչն ու Ալեքսանդր Խալիֆմանը։ Իսրայելի հավաքականի կազմում մրցավեճին մասնակցում են Բորիս Գելֆանդը, Իլյա Սմիրինը, Էմիլ Սուտովսկին, Բորիս Ավրուխը եւ Միխայիլ Ռոյզը։ Մեկնարկում ՌԴ հավաքականը հաղթեց Բուլղարիայի առաջին թիմին (2,5-1,5)։ Իրենց թիմին հաղթական միավորներ պարգեւեցին Պյոտր Սվիդլերն ու Ալեքսանդր Մորոզեւիչը։ Ալեքսանդր Գրիշչուկը զիջեց մրցակցին, իսկ Ալեքսանդր Խալիֆմանը խաղաղ դաշն կնքեց։ Իսրայելցիները 3-1 հաշվով հաղթեցին հույներին։ Երկրորդ տուրում էլ ռուս շախմատիստները հաջող հանդես եկան՝ պարտության մատնելով իսպանացիներին (2,5-1,5)։ Նույն հաշվով Իսրայելի ընտրանին հաղթեց Ֆրանսիայի հավաքականին։ Հաջորդ մրցախաղը Սլովենիայի ընտրանու հետ ռուսները շահեցին (2,5-1,5)։ Նույնպիսի հաշվով իսրայելցիները հաղթեցին գերմանացիներին։

Այսպիսով, 3 տուրից հետո 6-ական միավորով առջեւից են ընթանում Ռուսաստանի եւ Իսրայելի հավաքականները։

ՄԵԾԱՐՈՒՄ

Պարգեւներ երեւանցի մրցանակակիր մարզիկներին

3-րդ Համահայկական խաղերում երեւանցիները նվաճեցին 29 ոսկե, 22 արծաթե եւ 11 բրոնզե մեդալ։ Երեկ Երեւանի քաղաքապետարանը եւ ՀՀ ֆիզկուլտուրայի եւ սպորտի պետական կոմիտեն մրցանակակիրներին շնորհավորեցին եւ նվերներ հանձնեցին հայֆիլհարմոնիայի Ա. Բաբաջանյանի անվան դահլիճում։

Երեւանի քաղաքապետ Երվանդ Զախարյանն այս միջոցառման ուշացումը պայմանավորեց վերջին շրջանում Երեւանում տեղի ունեցող տոնակատարություններով։ «Կարող ենք արձանագրել, որ 3-րդ Համահայկական խաղերն իրոք կայացան, եւ հաճելի է, որ դրանք արդեն դարձել են ավանդույթ», - ասաց նա։ Քաղաքապետն ափսոսանք հայտնեց, որ 4-րդ Համահայկական խաղերը միայն 4 տարի անց կանցկացվեն, բայց խոստացավ, որ բոլոր թիմերը քաղաքապետարանի ուշադրության կենտրոնում կլինեն ողջ ընթացքում։

«Գրանդ հոլդինգի» հովանավորած ու փայփայած մեր բասկետբոլի թիմի մրցանակակիրները քաղաքապետին նվիրեցին այն նույն սպորտային համազգեստը, որով թիմը ներկայացել էր խաղերին։ Պրն Զախարյանը խոստացավ առիթի դեպքում անպայման կրել այն։

Երեւանի քաղաքապետարանի որոշմամբ 3 տարիների ընթացքում մարզիկների ստացած գավաթները պահ տրվեցին Երեւան քաղաքի պատմության թանգարանին, ուր պահվում են մեր երեւելի մրցանակակիրների շատ պարգեւներ։

ԹԱՄԱՐ ՄԻՆԱՍՅԱՆ

ՀՈՒՆԱԿԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

Մեր հավաքականի հաղթանակը մաքուր էր

Այն ցեխը, որ սեպտեմբերի 6-ին Հայաստանի ֆուտբոլի ֆեդերացիան շպրտել էր Հունաստանի ՖՖ-ի եւ նրա նախագահ պրն Գագասիսի հասցեին, սպառնում է բումերանգի պես վերադառնալ Հայաստանի մայրաքաղաք Երեւան։ ՈՒԵՖԱ-ի հինգշաբթի օրը տարածած հայտարարության մեջ ասվում է. «Արդեն իսկ հստակ է, որ խնդրո առարկա հանդիպման հետ կապված ապօրինություններ չեն եղել։ Չկա որեւէ ապացույց, որ Հունաստանի ՖՖ կամ նրա նախագահին առնչվում են որեւէ ապօրինության»։ Նշվել է, թե հետաքննությունը դեռ շարունակվում է եւ վերջնական արդյունքները պարզ կլինեն հոկտեմբերի վերջին։ Այս հայտարարությունից հետո կարելի է ենթադրել, թե հնարավոր իրադարձությունները որ ուղղությամբ կարող են զարգանալ։ Իրադրության հետաքրքրությունը կայանում է նրանում, որ մեղադրանքի մեջ ներգրավված Հայաստանի ազգային հավաքականի նախկին անդամ, ներկայումս Հունաստանում բնակվող Երվանդ Սուքիասյանը եւս մերժել է մեղադրանքները։ Եթե ինչ-որ ձեւով հաստատված լինեին մեղադրանքները, ապա այն որեւէ կերպ կարտացոլվեր ՈՒԵՖԱ-ի վերոհիշյալ հայտարարության մեջ։ Եթե հաստատվի նրա առնչությունն այս միջադեպին, կարելի է ենթադրել, որ Երվանդ Սուքիասյանը նման քայլի է գնացել սեփական նախաձեռնությամբ... Եթե չկան ապացույցներ, ստացվում է փակ շրջան եւ տվյալ միջադեպի հետ կապված մանրամասները շատ արագ կպարզվեն։ Հետաքրքրական է նաեւ, որ հայկական կողմի պնդմամբ, եղել են տարբեր հեռախոսազանգեր եւ ճնշումներ հայ ֆուտբոլիստների վրա, որպեսզի գործարքի մեջ մտնեն։ Ո՞ւր են այդ ապացույցները հիմա...

ՈՒԵՖԱ-ի հայտարարությունից հետո, Հունաստանի ՖՖ-ի պաշտոնյաները միակարծիք են, որ անկախ նրանից, թե ՈՒԵՖԱ-ն ինչ պատժամիջոցներ կկիրառի միջադեպի մեղավորների նկատմամբ, Հունաստանի ֆուտբոլի ֆեդերացիան պետք է իրավական ճանապարհով հետապնդի մեղավորներին՝ պահանջելով փոխհատուցել անունն արատավորելու եւ հերյուրանքներ տարածելու համար։ Իսկ մինչ հոկտեմբերի վերջ սպասելը Հունաստանի հավաքականը բավական կարեւոր եւ որոշիչ խաղ կանցկացնի Հյուսիսային Իռլանդիայի ընտրանու հետ, որը խմբում զբաղեցնում է վերջին տեղը։

www. kathimerini.gr
10 հոկտեմբեր, 2003 թ.

Ուժեղագույնը Գերմանիայի հավաքականն է

ԱՄՆ-ի խաղադաշտերում իրենց մրցավեճն ավարտեցին ֆուտբոլի աշխարհի կանանց առաջնության մասնակիցները։ Եզրափակիչում գլխավոր մրցանակը վիճարկեցին Գերմանիայի եւ Շվեդիայի հավաքականները։ Երկու ընտրանիներն էլ Եվրոպայում մեծ համբավ են վայելում։ Գերմանիայի ընտրանին Եվրոպայի հնգակի չեմպիոն է, իսկ շվեդներն աշխարհամասի վերջին առաջնության արծաթե մրցանակակիրներ են։ Առաջինը հաջողության հասան շվեդուհիները։ 41-րդ րոպեին հաշիվը բացեց Լյունգբերգը։ Սակայն 2-րդ խաղակեսում գերմանուհիները բեկում մտցրին մրցակցությունում։ Ընդմիջումից անմիջապես հետո Մայներցը վերականգնեց հավասարակշռությունը։ Հիմնական ժամանակն ավարտվեց ոչ-ոքի (1-1)։ Լրացուցիչ ժամանակի 8-րդ րոպեին Կյունցերը խփեց «ոսկե» գոլը։ Գերմանիայի հավաքականն առաջին անգամ նվաճեց աշխարհի չեմպիոնի տիտղոսը։ Հետաքրքրական է, որ հավաքականին աջակցելու համար ԱՄՆ էր ժամանել երկրի հավաքականի նախկին ավագ Յուրգեն Կլինսմանը։

3-րդ տեղի համար մրցախաղում ԱՄՆ-ի ազգային հավաքականը 3-1 հաշվով պարտության մատնեց Կանադայի ֆուտբոլիստուհիներին։ Առաջնության լավագույն ռմբարկու ճանաչվեց գերմանուհի Բիրգիտ Պրինցը, որը խփեց 7 գնդակ։

Առաջին գավաթակիրը «Զենիթն» է

Սանկտ Պետերբուրգի «Զենիթը» դարձավ ՌԴ պրեմիեր-լիգայի գավաթի խաղարկության առաջին հաղթողը։ Մրցանակը սահմանվել է այս տարի, որի համար պայքարի էին դուրս եկել պրեմիեր-լիգայի 16 ուժեղագույն թիմերը։ Եզրափակիչում, որը բաղկացած էր 2 խաղից, պատվավոր մրցանակը վիճարկեցին «Զենիթն» ու «Չեռնոմորեցը»։ Թիմերի առաջին մրցախաղում, որ կայացել էր Սանկտ Պետերբուրգում, «Զենիթը» վստահ հաղթանակ էր տոնել խոշոր՝ 3-0 հաշվով եւ լուրջ հայտ էր ներկայացրել գավաթը շահելու համար։ Պատասխան խաղում «Չեռնոմորեցին» չհաջողվեց ռեւանշի հասնել։ Գրանցվեց ոչ-ոքի (2-2)։ Դաշտի տերերից գոլերի հեղինակներ դարձան Սմիռնովն ու Կամոլցեւը, «Զենիթից» աչքի ընկան Ռադիմովն ու Գարտիգը։

Էջը պատրաստեց
ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

ԱԶԳ

Օրվա հեռագրեր

ԱՄԵՐԻԿԱՀԱՅ ՄԱՄՈՒԼ

Նոբելյան մրցանակը հայ գիտնականին պիտի շնորհվեր

ԼՈՍ ԱՆՋԵԼԵՍ, 14 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Անցած շաբաթ Մագնիսական ռեզոնանսային պատկերների ստացման (Magnetic Resonance Imaging - MRI) սարքի գյուտարար դոկտոր Ռեյմոնդ Դամադյանին հանիրավի չի շնորհվել Նոբելյան մրցանակ բժշկության բնագավառում. հանձնաժողովը մրցանակը շնորհել է երկու այլ գիտնականների, որոնք տեխնոլոգիական բարելավումներ են իրականացրել Դամադյանի հայտնագործության հիման վրա,- գրում է «Կալիֆոռնիան կուրիեր» թերթի խմբագիր Հարութ Սասունյանը: Դամադյանի մեքենան փրկել է միլիոնավոր մարդկանց կյանքը աշխարհով մեկ՝ քաղցկեղային եւ նորմալ հյուսվածքները մագնիսական ռեզոնանսի միջոցով տարբերակելու իր հնարավորության շնորհիվ:

«Վաշինգտոն փոստ», «Նյու Յորք թայմս», «Լոս Անջելես թայմս» եւ այլ հեղինակավոր թերթեր հոդվածներ են տպագրել, որում ընդգծվում է Նոբելյան մրցանակ շնորհող հանձնաժողովի որոշման վիճելի բնույթը: Հայտնի գիտնականներ, ճանաչված բժիշկներ եւ բժշկական առաջատար դասագրքեր ճանաչել են այն փաստը, որ MRI-ն դոկտոր Դամադյանի հայտնագործությունն է: 1997 թ. ԱՄՆ-ի Արտոնագրերի դատարանը եւ երկրի Գերագույն դատարանը ճանաչել են Դամադյանի 1972 թ. արտոնագիրը:

Անցած շաբաթ «Վաշինգտոն փոստ»-ը մեջբերել է SUNY Բժշկական կենտրոնի բժշկական քոլեջի դեկան Յուջին Ֆեյգելսոնի հետեւյալ խոսքերը. «Մենք ապշած, հիասթափված եւ վրդովված ենք Դամադյանին Նոբելյան մրցանակ չշնորհելու անհասկանալի փաստի կապակցությամբ: MRI-ի ամբողջ զարգացումը Դամադյանի հայտնագործության արդյունք է»:

Դամադյանին այնքան է վրդովեցրել այս փաստը, որ նա մոտ 300 հազար դոլար է ծախսել՝ ամբողջ էջանոց հայտարարություններ հրապարակելով մի շարք հեղինակավոր թերթերում, այդ թվում «Նյու Յորք թայմս»-ում, «Վաշինգտոն փոստ»-ում եւ «Լոս Անջելես թայմս»-ում: Այդ հայտարարություններում բոլորին կոչ է արվում գրել Նոբելյան մրցանակ շնորհող հանձնաժողովի անդամներին, խնդրելով նրանց ուղղել իրենց սխալը եւ ավելացնել Ռեյմոնդ Դամադյանի անունը բժշկության բնագավառում Նոբելյան մրցանակի դափնեկիրների ցանկում:

Կոկաին փոխադրող նավի անձնակազմում նաեւ Հայաստանի քաղաքացիներ

ԵՐԵՎԱՆ, 14 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Իսպանիայի ոստիկանները կալանել են Սենեգալի դրոշի ներքո ծով դուրս եկած մի ձկնորսանավ, որը 7,5 տոննա կոկաին էր փոխադրել: Գերմանական ԴՊԱ գործակալությունը չմանրամասնելով հայտնում է, որ անձնակազմի թվում կան Ուկրաինայի, Գամբիայի, Սենեգալի եւ Հայաստանի քաղաքացիներ: Թմրանյութն առգրավված է, ձերբակալված են անձնակազմը եւ մի իսպանացի, որը, ենթադրաբար, առնչություն ունի այդ ապօրինի փոխադրման հետ:

Ամասիայի մարզում հարբած նռնակից սպանվել է հայ ձեռներեց

ՏԻՆԴԱ, 14 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ամասիայի մարզի Տինդա քաղաքում տեղի բնակիչ 48 տարեկան հարբած գործազուրկը անձնական անբարյացակամ հարաբերությունների հողի վրա պայթեցրել է նռնակը, որի հետեւանքով զոհվել է փռի տերը, իսկ որդին եւ միլիցիայի սպան ծանր վիրավորվել են:

Երեքշաբթի «Ինտերֆաքսին» Ռուսաստանի ՆԳՆ Հեռավորարեւելյան դաշնային օկրուգի գլխավոր վարչությունում հայտնել են, որ երկուշաբթի ուշ երեկոյան միլիցիայի հերթապահ մասում հաղորդում է ստացվել պատանդներ վերցնելու մասին: Առաջինը դեպքի վայր է ժամանել ճանապարհային երթեւեկության անվտանգության պետական տեսչության անձնակազմը՝ միլիցիայի ավագ լեյտենանտ Նիկոլայ Սելմինսկու գլխավորությամբ: Երբ տեսուչը մոտեցել է փռի մոտ կանգնած երեք մարդկանց, նրանցից մեկը նռնակը անսպասելի նետել է նրա ոտքերի տակ: Միլիցիայի սպան հասցրել է ոտքով այն հեռացնել: Սակայն պայթյունից հացի փռի տերը ստացել է մահացու բեկորային վերքեր, իսկ նրա որդին եւ միլիցիոները ծանր վիճակում տեղափոխվել են հիվանդանոց: Նռնակ նետողը չի տուժել եւ ձերբակալվել է: Նրա դեմ հարուցվել է քրեական գործ 105-րդ հոդվածի 1-ին մասի հատկանիշներով, որ նախատեսում է վեցից մինչեւ 15 տարվա ազատազրկում:

Առաջիկա օրերին սպասվում է առանց տեղումների եղանակ

ԵՐԵՎԱՆ, 14 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Մինչեւ հոկտեմբերի 18-ը Հայաստանի տարածքում սպասվում է առանց տեղումների եղանակ, հոկտեմբերի 19-ին հնարավոր են տեղումներ: Շաբաթվա ընթացքում օդի ջերմաստիճանը չի փոփոխվի:

Ինչպես հայտնեց «Հայհիդրոմետ» վարչության օդերեւութաբանական կանխատեսումների բաժնի պետ Զարուհի Պետրոսյանը, այդ օրերին Արարատյան դաշտավայրում առավելագույն ջերմաստիճանը կլինի 25-28, նվազագույնը՝ 9-14 աստիճան, լեռնային շրջաններում՝ համապատասխանաբար 18-23 եւ 2-7 աստիճան:

ՀԱՐՑԱԽՈՒՅԶՆԵՐ

Ամերիկացիները վերստին վստահում են նախագահ Բուշին

Հոկտեմբերի 10-12-ը «Սի Էն Էն» հեռուստաընկերության, «Յու Էս Էյ թուդեյ» թերթի եւ «Գալոպ» գործակալության համատեղ անցկացրած հարցման տվյալների համաձայն, ամերիկացիների 56 տոկոսը գոհ է նախագահի գործունեությունից: Ավելի վաղ **«Ազգը»** տեղեկացրել էր, որ սեպտեմբերի 22-ին անցկացված հարցումն արձանագրել էր նախագահ Ջորջ Բուշի ամենացածր վարկանիշը (49 տոկոս) 2001 թ. հունվարին պաշտոնակալելուց ի վեր:

«Գալոպ» գործակալության գործադիր տնօրեն Ֆրենկ Նյուպորտի կարծիքով, Բուշի ժողովրդականության աճի պատճառներն են ԱՄՆ տնտեսության բարելավման նախանշանները, ինչպես նաեւ Կալիֆոռնիայի նահանգապետի ընտրությունների եւ Իրաքի իրավիճակի շուրջը բարձրացված աղմուկը, որոնք հետին պլան են մղել նախագահին ուղղված քննադատությունները:

Հարցման տվյալները նաեւ վկայում են, որ ամերիկացիների 54 տոկոսը կողմ է 2004 թ. նախագահական ընտրություններում Ջորջ Բուշի վերընտրությանը, 45 տոկոսը դեմ է դրան:

Ներկայումս ամերիկացիների 38 տոկոսը պատրաստ է քվեարկելու Բուշի օգտին, նույնքան տոկոս էլ դեմ կքվեարկի: Հարցման մասնակիցների 24 տոկոսն առայժմ չի կողմնորոշվել: Բուշի մերձավորագույն մրցակիցը Եվրոպայում ՆԱՏՕ-ի միացյալ ուժերի նախկին հրամանատար Վեսլի Քլարկն է: Նրա օգտին պատրաստ է քվեարկելու ամերիկացիների 18 տոկոսը:

ԿԲ ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՀ ԿԲ խորհրդի նիստում

ՀՀ ԿԲ խորհուրդը հոկտեմբերի 14-ի նիստում, որը վարում էր բանկի նախագահ Տ.Սարգսյանը, հաստատեց «ՀՀ կենտրոնական բանկում ռիսկերի կառավարման եւ ներքին հսկողության համակարգի գործունեության վերաբերյալ» կարգը:

Խորհրդի որոշմամբ գրանցվեց «Արդշինինվեստբանկ» ՓԲԸ «Կենտրոն» մասնաճյուղը (ք. Երեւան, Պուշկինի 21/1 հասցեով):

ՀՀ ԿԲ խորհուրդը որոշեց արտարժույթի առք ու վաճառքի լիցենզիա տրամադրել անհատ ձեռնարկատերեր Արմեն Ամիրջանյանին, Գոհար Ավետիսյանին, Սերգեյ Աղայանին եւ Օնիկ Մինասյանին:

Խորհրդի որոշմամբ ուժը կորցրած ճանաչվեց «Վիվառո» ՍՊԸ-ին, Մարտին Փահլեւանյանին եւ Ռոզա Մկրտումյանին տրամադրված արտարժույթի առք ու վաճառքի գործառնություններ իրականացնելու թիվ 404, 234 եւ 364 լիցենզիաները:

Խորհրդի որոշմամբ լրացումներ կատարվեցին «ՀՀ ԿԲ հաշվապահական հաշվառման հաշիվների» պլանում, փոփոխություններ կատարվեցին «Արտարժույթի դիլերային առք ու վաճառքի գործառնությունների լիցենզավորումը եւ կարգավորումը» կանոնակարգ 12-ում, «ՀՀ ԿԲ արտահաշվեկշռային հաշվառման հաշիվների» պլանում, փոփոխություններ եւ լրացումներ կատարվեցին «Արտարժույթի առք ու վաճառքի գործառնությունների լիցենզավորումը եւ կարգավորումը» կանոնակարգ 10-ում:

ՀՀ ԿԲ մամուլի ծառայություն

ՀՀ Կենտրոնական բանկը 15.10.2003 թ. ժ. 9:00-ից սահմանում է արտարժույթի հետեւյալ հաշվարկային փոխարժեքները ու գնման եւ վաճառքի հետեւյալ գները

ISO-ի կոդը	Միավոր	Արտարժույթ	Հաշվարկային փոխարժեք	Գնում	Վաճառք
USD	1	ԱՄՆ դոլար	566.78	561.10	572.40
EUR	1	եվրո	659.39	655.40	663.30
RUR	1	ռուս. ռուբլի	18.86	17.70	20.00

вклад **Ширакаци**
Сила красоты

- **6 месяцев - 9,5% годовых**
- от **1000** до **10000 USD** или **EURO**
- досрочное изьятие - **до 30 дней - 2,5%, после 30 дней - 3% годовых**
- при сумме от **10000** до **50000 USD** или **EURO - 10% годовых**

вклад **Маштоц**
Величие любви

- **12 месяцев - 10,5% годовых**
- от **1000** до **10000 USD** или **EURO**
- **ежемесячная** капитализация или выплата процентов
- досрочное изьятие - **до 30 дней - 2,5%, после 30 дней - 3% годовых**
- при сумме от **10000** до **50000 USD** или **EURO - 11% годовых**

СТАНДАРТНЫЕ ВКЛАДЫ В ДРАМАХ И ВАЛЮТЕ

Срок вклада	Выплата процентов	AMD	USD, EURO	
			До 10.000	От 10.001 до 100,000
до востребования		3	2,5	
31 - 90 дней	в конце срока	8,5	7	7,5
	ежемесячно	8	6,5	7
91 - 182 дня	в конце срока	9	8	8,5
	ежемесячно	8	7	7,5
183 - 364 дня	в конце срока	10	9	9,5
	ежемесячно	9	8	8,5
365 дней и более	в конце срока	11	10	10,5
	ежемесячно	10	9	9,5

Вклады превышающие 50 млн. AMD или 100 тыс. USD, EURO - по индивидуальным ставкам.
Минимальная сумма срочных депозитов
- 50.000 AMD
- 100 USD, EURO

ЮНИБАНК | 53 98 70

АДРЕСА ФИЛИАЛОВ ЗАО "ЮНИБАНК"

- **Центральный офис**

г. Ереван, ул. Амиряна 12
тел: (3741) **539870, 539871, 534474**
e-mail: unibank@unibank.am

- **Филиалы в г. Ереване:**

Филиал "КЕНТРОН"
ул. Абовяна 26
тел: (3741) **542431**

Филиал "КОМИТАС"
ул. Комитаса 15/2
тел: (3741) **261838**

- **Филиалы в Армении:**

Филиал "ВАНАДЗОР"
г. Ванадзор, ул. Тигран Мец 53
тел: (37451) **40872**

Филиал "ГЮМРИ"
г. Гюмри, ул. Ахтанаки 1
тел: (37441) **33055**

«Գինդ» տպագրատուն, Երեւան, Բագրատունյաց 70ա Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69150. Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրված է տպագրության՝ 14. 10. 2003 Գինը՝ 100 դրամ